

SZÉCHENYI 2020

NEMZETGAZDASÁGI
MINISZTERIUM

KOMÁROMI
HELYI
AKCIÓCSOPORT

HELYI KÖZÖSSÉGI FEJLESZTÉSI STRATÉGIA

KOMÁROM
2018-2020

I. felülvizsgálat
2018.

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Strukturális
és Beruházási Alapok

BEFECTETÉS A JÖVŐBE

Tartalom

Vezetői összefoglaló	3
1. A stratégia elkészítésének módja, az érintettek bevonásának folyamata	6
2. A Helyi Közösségi Fejlesztési Stratégia által lefedett terület és lakosság meghatározása	9
3. Az akcióterület fejlesztési szükségleteinek és lehetőségeinek elemzése	13
3.1 Helyzetfeltárás	13
3.2 A HKFS-t érintő tervi előzmények, programok, szolgáltatások	18
3.3 SWOT	25
3.4 Fejlesztési szükségletek azonosítása	26
4. A stratégia jövőképe	28
5. A stratégia célhierarchiája	28
6. Cselekvési terv	33
6.1 A beavatkozási területek/műveletek leírása.....	33
6.2 Együttműködések	46
6.3 A stratégia megvalósításának szervezeti és eljárási keretei.....	47
6.4 Kommunikációs terv.....	53
6.5 Monitoring és értékelési terv	57
Mérföldkövek	62
6.6. Horizontális célok.....	64
6.6.1 Esélyegyenlőség	64
6.6.2 Fenntarthatóság.....	65
6.7. A HKFS innovatív elemeinek bemutatása.....	66
6.8. Kockázatelemzés	66
7. Indikatív pénzügyi terv.....	69
A HKFS teljes költségvetése	70

Vezetői összefoglaló

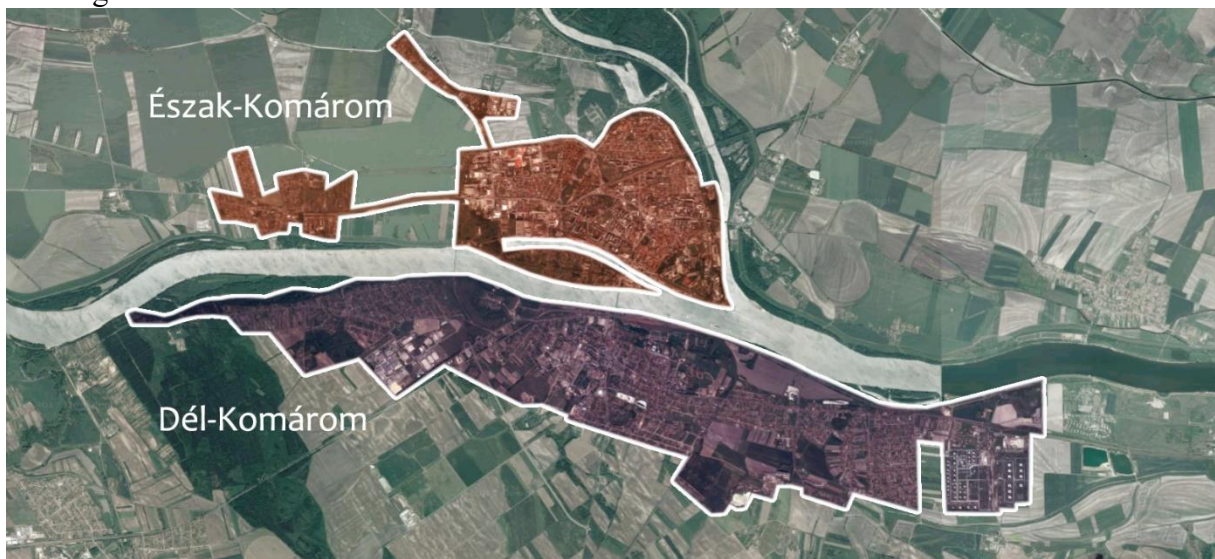

A Komáromi Helyi Közösség (továbbiakban: KHK) a sajátos földrajzi fekvésű és településszerkezetű Komárom közigazgatási területén élők igényeit, problémáit felismerve 2016. június 6-án azért jött létre, hogy a TOP-7.1.1.-16 kódszámú felhívás nyújtotta lehetőségekkel élve, az itt lakók számára egy olyan fejlődési irányt mutasson, mely hiánypótló feladatot tölt be. A helyi akciócsoporthoz a közszférát négy szervezet, a civil szférát hét szervezet, a gazdasági szférát négy szervezet képviseli

A KHK alapítói felismerték, hogy az itt lakók közösségi életét nagyban befolyásolta/befolyásolja a szellemi-lelki és fizikális kettészakadás, melynek oka gyakran rajtunk kívül álló. Európában összesen csak 8 olyan ikerváros van, mely két ország területén fekszik.

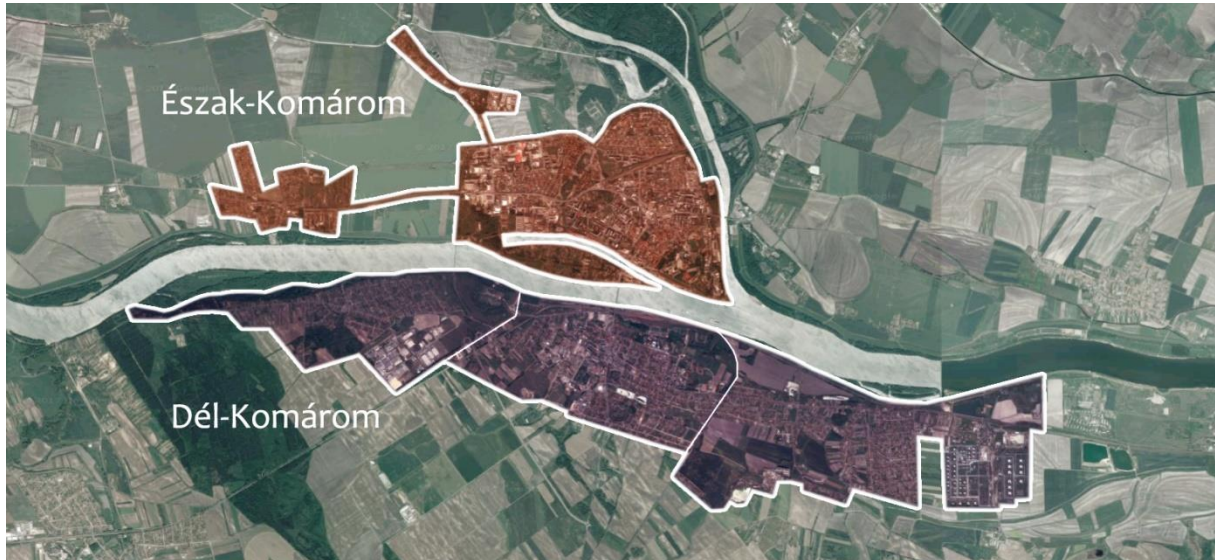
A város történelme összefonódik a szlovákiai Révkomárommal, a közös történelmi örökség nem csak a turizmus és a kultúra terén predesztinál szoros együttműködést, de kiemelten jelentős adottság a társadalmi, gazdasági és személyes kapcsolatok szempontjából éppúgy, mint a határ menti térségbe telepedett multinacionális vállalatok humán-erőforrásának biztosítása révén is.

A közösségi életet alapjaiban határozza meg a határ két oldalán élők közös nyelvhasználata, Révkomárom nagy arányú magyar ajkú lakossága, a szellemi kulturális örökség közös, nagy alakjai: Jókai Mór, Zsolt Béla, Lehár Ferenc, vagy a híres hadvezér, Klapka György hagyatéka, a hősiesség helytállásáról ismert Alapy Gáspár példája, hagyományaink, történelmi örökségünk.

A magyarországi és a szlovákiai Komárom

Azonban a magyarországi Komárom településszerkezetéből adódik egy jelentős mértékű elszigetelődés. A város a Duna jobb partján 14 km hosszan nyúlik el, déli irányba viszont csak 5-6 km széles. Ezenkívül a település három, kissé elkülönülő városrészből áll: a belváros, melyhez nyugatról csatlakozik Koppánymonostor (közigazgatásilag 1932-től tartozik Komáromhoz), keletről pedig Szőny (közigazgatásilag 1977-től tartozik a városhoz).

Koppánymonostor – Komárom belváros - Szőny

A településrészek a mai napig ragaszkodnak – nagyon helyesen - a kialakult közösségi életükhöz, hagyományaikhoz, ugyanakkor fontosnak tartjuk, hogy valamennyi itt élő ember részese lehessen valamennyi közösségi megmozdulásnak, hogy az egységes komáromi identitástudat erősödjön.

A Helyi Közösségi Fejlesztési Stratégia (továbbiakban: HKSF) elkészítésével a Komáromi Helyi Akciócsoport (továbbiakban: HACS) azon elvárásnak tett eleget, hogy olyan, alulról jövő kezdeményezéseket preferáló fejlesztési koncepciót, tervet készítsen, mely a helyi igényekre épül, a rendelkezésre álló forrásokat az adottságok figyelembe vételével helyben osztja el. A szükségletek és a források ezen közvetlen találkozásának, közvetítő nélküli allokációjának lehetősége olyan döntések elé állítja a majdani operatív szervezetet, mely azonnali, közvetlenül érzékelhető hatással jár.

A HKFS célja, hogy a város szűkebb térsége hozzájáruljon a megye és a Kormány által megfogalmazott térséget érintő célok megvalósításához a CLLD eszközeivel. A Komáromot érintő, korábbi fejlesztési időszakban beáramlott források felhasználásának tapasztalataira építve a konzorcium célja, hogy a sikeres CLLD programmal a 2014-2020-as programozási időszakban részese legyen a térségi fejlődésnek, kiegészítve az egyéb Operatív programok bevonásával megvalósuló helyi fejlesztéseket. A dinamikusan fejlődő városban nagy az elvárás a fejlesztési források bevonására, hiszen a lakosság és a civil szervezetek is megtapasztalták az elmúlt években megvalósult beruházások kapcsán a lehetőséget a felzárkózásra.

Jelen fejlesztési stratégia Komárom város területére, az itt élő 19201 főt érintő közösségi akciókra, beavatkozásokra került meghatározásra.

A stratégia átfogó célja: **Komárom kulturális és természeti örökségére, helyi értékeire és hagyományaira építő, azokat fejlesztő, aktív, erősödő, együttműködő közösség kialakítása, valamint a város nyitott, befogadó kisvárossá, egy határ-menti innovatív településsé válásának elősegítése.**

A célok eléréséhez szükséges tevékenységek meghatározása során a közösségnek az erőforrások leghatékonyabb felhasználását kellett figyelembe vennie. Ennek érdekében a tervezésben résztvevő nagy támogatottsággal bíró képviseleti szervezetek, az önkormányzat és a közszféra szereplői határozták meg a nagy társadalmi támogatottsággal bíró infrastrukturális beavatkozásokat, melyek kedvezményezettjei a köz- és civil szféra szervezetei lehetnek, így garantálva a beruházások hosszú távú működtetését és a fenntarthatóságot. A KHK egyértelműen meghatározta, hogy a fejlesztések súlypontját a civil szervezetek részvételével kívánja megvalósítani. A stratégia innovativitását adja, hogy a közszféra fejlesztéseit, a civil szféra közösségi akcióit a településen működő vállalkozások segítik ezáltal gazdasági kontrollként is jelen vannak.

Az átfogó cél elérését stratégiai célok segítik:

1. Közösségi élet minőségi infrastrukturális hátterének megteremtése, korosztály független kulturális, rekreációs terek megújítása, létrehozása.
2. Kulturális és közművelődési szolgáltatók, feladatellátók humán infrastruktúrájának fejlesztése.
3. Közösségi események, programok, szolgáltatások szervezett, összehangolt struktúrájának kialakítása, közös, éves programterv.
4. Helyi értékek gondozása, ismertségének növelése, identitásalkotó szerepének, gazdasági jelentőségének megfelelő támogatása.
5. A társadalmi befogadást, az együttműködést segítő kezdeményezések generálása.
6. Közösségépítés, a civil szektor fejlesztése.

Horizontális célok:

1. kooperáció ösztönzése
2. aktív részvétel elősegítése

A kitűzött stratégiai célok eléréséhez az alábbi beavatkozási területeket határoztuk meg:

1. Kulturális és közösségi terek minőségi javítása a helyi közösségek együttműködésének érdekében
2. Közösség- és kultúra vezérelt helyi gazdaságfejlesztési kezdeményezések támogatása
3. Városi épített örökség megőrzése, kulturális és közösségi célú megújítása
4. Esélyegyenlőségi célkitűzések megvalósulását elősegítő helyi közösségi kezdeményezések, programok támogatása
5. A helyi hagyományok, kulturális értékek és tudományos ismeretanyag átadását szolgáló oktatási-nevelési és ismeretterjesztő programok
6. Helyi társadalmi, közösségi és kulturális akciók, rendezvények, programok
7. Rendszeres szabadidős és önképzési elfoglaltságot biztosító közösségi és kulturális programsorozatok, foglalkozások, klubok

A pályázatok értékelése során, valamennyi fenti területen előnyt jelent az innovatív megoldások alkalmazása; az esélyegyenlőség, szociális érzékenység, amellett, hogy az esélyegyenlőség, a környezetvédelem, környezettudatosság biztosítása elvárás valamennyi fejlesztéssel szemben.

A KHK és munkaszervezetének feladata az igények felmérése, a HKFS kidolgozása, a pályázat lebonyolítása, mentorálás. A stratégia megvalósításával egy közösségmegtartó,

közösséget erősítő, de ugyanakkor kooperációra sokkal később Komáromot kívánunk formálni. A program nyújtotta lehetőségekkel a „komáromiak”, a „szőnyiek” és a „koppánymonostoriak” erősíthetik közvetlen lakókörnyezetükhöz kapcsolódó identitásukat, de nyitottabbá válnak a településrészek közötti hatékony, hosszú távú együttműködésre, végső soron egy átfogó „közösségrendezésre”.

Igényelt teljes keret:	400.000.000 Ft
HKFS fejlesztések forrásfelhasználása:	370.000.000 Ft
Alapok szerinti megoszlás:	
ERFA:	236.666.667 Ft
ESZA:	133.333.333 Ft
HACS működési keretösszege:	30.000.000 Ft

1. A stratégia elkészítésének módja, az érintettek bevonásának folyamata

1.1. A Komáromi Helyi Közösség a „Helyi Közösségi Fejlesztési Stratégia 2018-2020. Komárom” (HKFS) tervezésekor az alábbi módszereket alkalmazta:

1.1.1. Támaszkodtunk az alábbi, korábban már elkészített, és folyamatosan aktualizált dokumentumokra:

- Komárom-Esztergom Megyei Területfejlesztési Program
- Komárom Város Integrált Településfejlesztési Stratégiája
- Komárom Város Önkormányzata 2014-2019. évekre szóló gazdasági programja
- a közművelődésről szóló 20/2012. (XII.6.) önkormányzati rendelet
- Helyi Esélyegyenlőségi Program

A fenti programok elkészítése és felülvizsgálata során olyan mennyiségű és minőségű adatot gyűjtöttünk be, melyek megfelelő alapot nyújtottak a HKFS elkészítéséhez.

1.1.2. Az önkormányzat minden évben szervez közmeghallgatást, valamint a polgármester, az alpolgármesterek és a képviselők rendszeresen tartanak fogadóórákat, valamint ún. lakossági bejárásokat is. Ezen események alkalmával közvetlenül szembesülhettünk az itt élők problémáival, igényeivel, így az itt elhangzottakat szintén be tudtuk építeni a stratégiába.

1.1.3. A HKFS kidolgozásakor szerveztünk fórumokat, ahol a megjelent szervezetek, magánszemélyek együttgondolkodása révén nemcsak a HACS tagok véleménye járult hozzá a stratégiakészítéshez, de ezen szervezetek, szereplők elvárásai, igényei, sajátos szempontjaik is beépülhettek a stratégiába.

A három fórumon, melyeket a városközpontban lévő Városházán tartottunk összesen 39-en jelentek meg. Elsősorban a civil szervezetek és a megszólított vállalkozók vettek részt a megbeszéléseken. Ugyanakkor külön figyelmet fordítottunk arra, hogy a résztvevők között ott legyenek a Mozgáskorlátozottak Helyi Klubjának és a Magyar Máltai Szeretetszolgálat Komáromi Csoportjának vezetői. A kapcsolatfelvétel több csatornán történt: személyes megkeresés után e-mailben küldtük tájékoztató anyagokat, meghívót emlékeztetőt stb. Mivel a gazdasági szférát jellemően nem vontuk még be eddig EU-s projekt tervezésbe, lebonyolításba, ezért rendkívül fontos volt az ő személyes megkeresésük. A KHK-ba belépő cégek régóta jelen vannak a város életében – néhányan részt vesznek civil szerveződésben is.

A fórumokon ismertettük a megjelentekkel a pályázat által nyújtott lehetőségeket és elvárásokat, felvázoltuk a kereteket. Ezt követően kértük, hogy mondják el azokat a közösség szervezéssel kapcsolatos ötleteiket, gondolataikat, felvetéseiket, melyeket mindenképpen fontosnak tartanak a stratégiában megjeleníteni. A fórum eredményeit a 3.4. pontban részletezzük, de annyi általánosságban megállapítható, hogy infrastrukturális fejlesztéseket mindenképpen szükségesnek tartanak.

A stratégia előkészítése, az érintettek bevonása a megjelentek számát tekintve nem hozta a várt eredményt. Egyrészt ugyan eredményes volt, hiszen rengeteg ötlet, kérdés, megoldandó probléma hangzott el, ugyanakkor szinte csak azok a személyek jelentek meg, akik a városrészek közösségi életében amúgy is markánsan jelen vannak. Amint majd az az 1.1.4. pontban is látható, a lakossági felhívás sem hozta a várt eredményt.

Ugyanakkor bátran építhetünk a város kulturális életét meghatározó szervezetekre, az ő tapasztalatukra, hiszen ők napi kapcsolatban állnak az ott élőkkel. Így a szervezett rendezvények mindenképpen segítették a stratégia megalkotására létrehozott munkacsoportot abban, hogy a stratégiában kitűzött célok, valamint a beavatkozási területek mentén meghirdetendő majdani pályázati felhívások a helyi kulturális és közösségi igényekre a lehető legcéltobbabban adjanak választ. A stratégia kidolgozása során, mind a problémák, hiányosságok közös definiálásánál, mind pedig a megoldások, projektötletek gyűjtésénél kirajzolódott, hogy függetlenül az adott érintett személy vagy szervezet tematikus hovatartozásától, az igények és jövőbeli tervek egy irányba mutatnak. Legnagyobb igény az infrastrukturális beruházásokra mutatkozott, mégpedig közösségi terek kialakítása, felújítása, funkcionális átalakítása céljából mind területi (a városközpontban és a periférikusabb városrészekben is), mind pedig tematikus és/vagy korcsoporti megközelítésben (különböző profilú civilek, fiatalok, kisgyerekes családok, nyugdíjasok stb.).

Ezekon kívül az egész várost felölelő, folyamatos és naprakész koordináció jelent majd hiánypótló intézkedést (a kulturális és közösségi események, rendezvények, lehetőségek vonatkozásában) a város lakosai számára személyes és szervezeti szinten egyaránt.

Várható, hogy a stratégia majdani megvalósítása nagy társadalmi támogatást fog élvezni, bizonyítva a közösségi alapon tervezett fejlesztések és intézkedések létjogosultságát és indokoltságát; valamint azt, hogy maga a stratégia tényleges és valós, több esetben soktényezős problémára keresett és adott integrált választ. A minél nagyobb társadalmi támogatás és haszon elérése céljából, illetve hogy a város lakossága ténylegesen magáénak érezze a fejlesztéseket, a munkaszervezet kifejezett szándéka, hogy a közösségi tervezést a teljes megvalósítás alatt fenntartja, arra elegendő időt biztosít, az érdekeltek széles körét bevonja.

Legfontosabb partnerségi események:

Esemény	Dátuma
Részvétel TOP CLLD konferencián (Balatonfüred)	2016. május 10.
HACS első egyeztető ülés	2016. május 25.
HACS alakuló ülés	2016. június 6.
Komáromi Helyi Közösség regisztrációja	2016. június 20.
telefonos interjúk, személyes egyeztetések	2016. június 20. – 2016.

lakossági/civil fórumok	2016. október 4. 2016. október 5. (2 db)
HKFS munkaverziójának megjelentetése a honlapon/ társadalmasítás	2017. január 2.
konzorciumi ülés a stratégia elfogadásáról	2017. február 20.

1.1.4. Vártuk a lakosság ötleteit, véleményét is. A városi honlapon – www.komarom.hu - közzétettünk egy közleményt, melyben tájékoztattuk a komáromiakat arról, hogy megalakult a HACS, valamint, hogy készül a HKFS. Külön e-mail címre - cld@komarom.hu – vártuk a javaslatokat, ötleteket, elképzeléseket. Sajnos a felhívás ellenére nem érkezett hozzászólás, észrevétel. Ennek a ténynek a tükrében még fontosabbnak értékeljük a program kidolgozását és megvalósítását.

A városi honlapon létrehozott külön aloldalon folyamatosan közzé tesszük a projekttel kapcsolatos információkat.

1.2. A helyi akciócsoporthoz kialakításánál figyelembe vettük, hogy a köz-, a civil és a magánszféra képviselője kiegyensúlyozott legyen. Ennek megfelelően a Komáromi Helyi Közösségben az alábbi arány alakult ki:

- civil szféra: 46,6 %
- közszféra: 26,6%
- üzleti szféra: 26,6%

A fentiek alapján egyik szektor sem éri el a HACS-ban a 49%-ot. A tagok és a munkaszervezet gyűjtötte az adatokat, a HKFS kidolgozásába pedig bevontunk egy közösségfejlesztésben jártas szakembert. Ezenkívül fontosnak éreztük egy külső szemlélő véleményét is, így a megalkotott stratégiát minőségbiztosításnak is alávetettük. Ennek eredményeként alakult ki a HKFS, melynek tartalmát a helyi szereplők állították össze, szakemberek segítségével.

A HACS szervezete továbbra is nyitott, a megfelelő arányok betartása mellett a szervezet nem zárja ki a bővítés lehetőségét.

A tervezési folyamatban résztvevők és a KHK tisztségviselőinek bemutatása:

A Helyi Közösségben az alábbi tagok vállaltak tisztséget. A választások alkalmával a konzorcium tagsága mindig figyelemmel volt arra, hogy a különféle szférák megfelelő arányban képviseltesék magukat. A közszférával szemben a döntéshozatali folyamatokat a civil szervezetek és vállalkozások fogják irányítani és kontrollálni.

Konzorcium vezetősége:

Dr. Molnár Attila Komárom Város polgármestere a Helyi Közösség képviselője, egyben a konzorcium vezetőjének
 Kőrösi Flórián, a Monostori Kulturális Egyesületének elnöke a Helyi Közösség képviselőjére jogosult helyettese, egyben a konzorcium vezetőségének tagja
 Neuvirth Imre, a Komáromi Városgazda Kft. ügyvezetője, a Helyi Közösség képviselőjére jogosult helyettese, egyben a konzorcium vezetőségének tagja.

Konzorcium Felügyelőbizottságát az alábbi tagok alkotják:

Felügyelőbizottságának elnöke: Szombath Gábor, Kompress Kft. ügyvezetője
Felügyelőbizottságának tagja: Molnár Zoltán, Komáromi Városi Televízió ügyvezetője
Felügyelőbizottságának tagja: Nyikus Anna, a Szőnyi Kulturális Egyesület képviselője

Helyi Bíráló Bizottság tagságába az alábbi tagokat választotta a konzorcium:

szervezet: Komárom Város Önkormányzata, képviseli: dr. Molnár Attila polgármester
szervezet: Monostori Erőd Kft., képviseli: Vizeli Csaba ügyvezető
szervezet: Komáromi Erődök Barátainak Egyesülete, képviseli: Bágyi Ferencné elnök
szervezet: Komárom Városi Sportegyesület, képviseli: Beigelbeck Attila elnök
szervezet: Komáromi Turisztikai Egyesület, képviseli: Szentesi Tamás menedzser
szervezet: Moore Stephens Wagner Kft., képviseli: Wágner Vilmos ügyvezető

Munkaszervezetként a Komáromi Polgármesteri Hivatal vesz részt a munkában, az alábbi munkatársakkal:

Nagy Edit osztályvezető, munkaszervezet-vezető
Deák Katalin pályázati ügyintéző, pénzügyi vezető
2 fő helyi pályázati referens

2. A Helyi Közösségi Fejlesztési Stratégia által lefedett terület és lakosság meghatározása

A HKFS által lefedett területet Komárom teljes közigazgatási területe alkotja, amelynek lakosság száma a KSH Helynévnyvtárának adatbázisa alapján 19048 fő.

Komárom kulturális, idegenforgalmi, és kereskedelmi központ a Duna jobb partján. Itt futnak össze délről a Bakony, a Vértes és a Gerecse hegység útjai. Szemben, a Duna bal partján pedig, a Kis-Duna, a Vág, a Nyitra és a Zsitva folyók mentén fekvő utak találhatnak egymásra. A fővárost, a 90 km-re lévő Budapestet és a mintegy 120 km távolságban található nyugati határt összekötő M1-es autópálya kiváló megközelítési lehetőség a Komáromot felkeresni szándékozók számára. Emellett a városon halad keresztül az egykori Budapest-Bécs főút, a mai 1-es számú főút is. A nyugatról érkezőt a mai Komárom üdülő övezete, Koppánymonostor, régebbi nevén Katapán monostora, a kelet felől érkezőt a rómaiak alapította Brigetio helyén kialakult, és Komáromhoz 1977-ben csatlakozó Szőny fogadja.

A HKFS akcióterületeként Komárom város teljes területét – azaz 3 városrészt: Komáromot, Szőnyt és Koppánymonostort - és lakosságát határozzuk meg.

Az akcióterület nem fed le másik akcióterületet.

Az akcióterület lehatárolása egyrészt városszerkezeti, másrészt közösségi tervezési és fejlesztési okokra vezethető vissza.

- A városszerkezet, valamint a kulturális- és közösségi terek földrajzi elhelyezkedése indokolttá teszi Komárom teljes belterületének akcióterületként való kijelölését, ugyanis a kulturális intézmények többsége a településrészekben található, az intézményeket látogatók többsége a lakófunkciójú városrészekből érkezik;
- a város legfontosabb közösségi zöldfelületi terei a város északi, Duna menti városrészeiben találhatóak, de az egész város lakosságát vonzó a sportlétesítmények többsége is itt található (sportpályák, strand, vízi sportok);

- a stratégia sokkal inkább korosztályos célcsoportonként határoz meg fejlesztési szükségleteket, mint területi alapon;
- a kulturális intézmények kihasználtságát csak a város teljes lakossága tudja biztosítani;
- a tervezett programkínálati fejlesztésekhez szükséges a célcsoport kritikus tömegének elérése, mely csak a város teljes belterületi lakosságának bevonásával lehetséges.

Az akcióterületen számos egymáshoz kapcsolódó fejlesztés valósult már meg. Maguk a HACS tagok is több projektet dolgoztak ki, így olyan szakmai, projektfejlesztési- és megvalósítási tapasztalattal rendelkeznek, mely jó alapot ad a HKFS megvalósításához. Ilyenek például:

- a KDOP-3.1.1./2f-B kódszámú városrehabilitációs projektünk, melynek keretében megújult a város 2 nagy tere, a filmszínház és egy rendezvényközpont (projektgazda: Komárom Város Önkormányzata)
- Interreg V-A Szlovákia-Magyarország Együttműködési Program keretében ökoturisztikai tanösvény létrehozása (projektgazda: Komáromi Turisztikai Egyesület)
- Monostori Erőd, Dunai-bástya Kikötői fogadótér fejlesztése KDOP-2.1.1/B-09-2010 (projektgazda: Monostori Erőd Kft.)
INTERREG IVC program keretében valósult meg az ATFORT projekt, melynek köszönhetően számtalan, az erőd felújítása, hasznosítása terén jól alkalmazható technikát, ötletet, a gyakorlatban kipróbált, bevált módszert vált ismertté (projektgazda: Monostori Erőd Kft.)
- Magyarország-Szlovákia (HU-SK) Európai Területi Együttműködési (ETE) Program keretében: „Észak- és Dél-Komáromi Erődrendszer látogatható kazamatáinak kibővítése" és „A Komárom-Komárno-Kolárovo kerékpárút és rákötése a meglévő HUSK/0801/2.3.1/0163 kerékpárútra" projektek valósultak meg (projekt partner: Monostori Erőd Kft.)
- Magyar Vízilabda Szövetség 2016/2017-es Sportfejlesztési Programja keretében vízilabda csarnok -és sportuszoda építése (projektgazda: Komárom Városi Sportegyesület; pályázat elbírálás alatt)

A település közösségi életének meghatározó eseményei a különféle hagyományörző, hagyományteremtő rendezvények pl. a rendszeresen megrendezett egészségnapok, a település sokszínű adventi programjai, az évről évre megrendezett nemzetközi amerikai autó találkozó. Kiemelt hagyományos rendezvények a Komáromi napok és a Csobbanó Fesztivál. E rendezvények sikerét a helyi szereplők összefogása biztosítja, a település civil szervezetei, a közintézmények, és az aktív mikroközösségek részvételével.

A felsorolt, együttműködésen alapuló, nagy társadalmi támogatottsággal bíró tevékenységek továbbvitele, a tapasztalatok hasznosítása is megtörténik a HKFS megvalósítása során, ugyanakkor ez a program hosszú távú és kiszámítható lehetőséget jelent a helyi közösségfejlesztésben.

Jelenleg az alábbi infrastrukturális erőforrások állnak rendelkezésünkre:

- 1-1- művelődési ház a szőnyi és a koppánymonostori városrészben
- a belvárosban 1 művelődési ház (felújításra szoruló, jelen állapotában funkcióját nem tudja betölteni)
- Községi Ház a városközpontban (volt pártház, felújításra szoruló, funkcióját nem tudja betölteni)

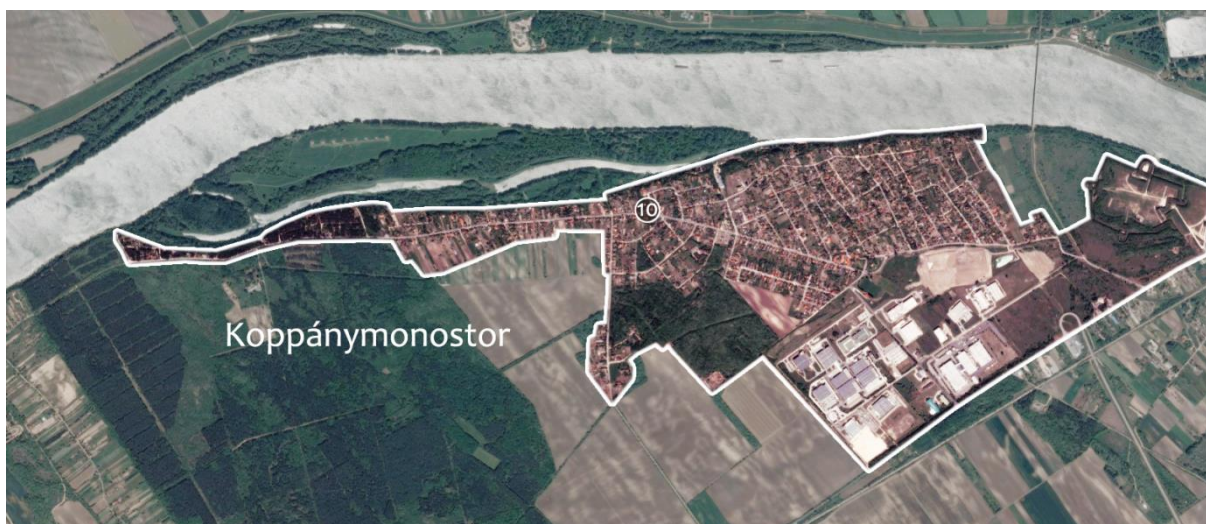
- Arany 17 rendezvényközpont (felújított, de korlátozott a befogadóképessége)
- Jókai mozi
- Városi Sportcsarnok
- Jókai Mór Városi Könyvtár
- Klapka György Múzeum
- leendő látogatóközpont/múzeum (volt „kombinát” épülete, mely felújítás alatt áll)
- Chatedra rendezvényközpont
- zeneiskola koncert terme

Szőny: 1. Chatedra központ 2. Petőfi Sándor Művelődési Ház

Komárom belváros: 3. Községi ház 4. Csokonai Művelődési Központ 5. Jókai mozi 6. Jókai Mór Könyvtár 7. Klapka György Múzeum 8. Klapka György Múzeum új épülete, leendő látogatóközpont 9. Arany17 rendezvényközpont 11. Városi Sportcsarnok

Koppánymonostor: 10. Dózsa György Művelődési ház

Kommunikációs erőforrásként rendelkezésünkre áll a Komáromi Városi Televízió, a Komáromi Újság, a városi honlap és a város facebook oldala. Ez kiegészül a jelen projekt internetes aloldalával.

Látható tehát – ahogy azt a helyzetfeltáró fejezetben részletesen bemutatjuk -, hogy a település egy rendkívül széles intézményi ellátottsággal és jelentős számú, aktív civil szereplővel bír. A korábbi években kialakult együttműködések tapasztalatai, illetve a különböző fórumokon megfogalmazott fejlesztési szándékok megerősítik, hogy elegendő erőforrás áll rendelkezésre a stratégia megvalósításához. A gazdag rendezvénykínálat, kulturális és sporthagyományok egy olyan alapot jelentenek, amelyekre építve, a helyi szükségletek figyelembevételével a jelen stratégiában megfogalmazott célok megvalósíthatóak.

A személyes interakciókat lehetővé tevő helyi karakter

Komárom egyedülálló a magyar településrendszerben neve - a római kori Brigetiot, mint előtörténetet figyelmen kívül hagyva is - az egyik legnagyobb múltra tekint vissza a településeink között. Paradox módon fizikai valójában a mai Komárom az egyik legfiatalabb, tervezett városunk. A város három, különböző karakterű városrészből áll. Az itt kialakult kulturális sokszínűség, a hagyományok őrzésének igénye alapul szolgál a helyi közösségi fejlesztési stratégiának.

A korábbi évek együttműködéseit és a tervezés során gyűjtött tapasztalatokat szintetizálva megállapítható, hogy a működő civil szervezetek, mikroközösségek célkitűzései nagy pontossággal tematizálhatók, meghatározhatók azok az általános konszenzust élvező alapelvek, amelyekkel a lakosság meghatározó része azonosulni tud. A komáromi helyi közösség esetében a feladat elsődlegesen a közösség által korábban megfogalmazott elképzelések, értékrendszerek szintetizálása. Ezért a HKFS-ben megfogalmazott cél elérését szolgáló tevékenységek olyan katalizátor szereppel fognak bírni, amelyek meghatározott tematikák mentén tudnak célirányos folyamatokat elindítani, így a hatásuk nemcsak a projekt közvetlen eredményeiben, hanem hosszú távon is jelentkezik.

3. Az akcióterület fejlesztési szükségleteinek és lehetőségeinek elemzése

3.1 Helyzetfeltárás

A település hosszan a Duna mentén elnyúlik, **sajátos térszerkezettel bír**, három korábbi településközpont köré szerveződő kulturális étellel. Komárom teljes területe 7020 hektár, belterülete 1491 hektár. Szerencsésnek mondható, hogy a városrészekben nincsenek olyan területek, körzetek, melyek gazdasági, társadalmi szempontból jelentősen leértékelődtek volna. Komáromban jelentős kiterjedésű szegregált területek nincsenek. Kisebb veszélyeztetett foltok a Helyi Esélyegyenlőségi program alapján az alábbi pontokon találhatóak:

1. Lengyár lakótelep	6. Bartusek puszta
2. volt laktanya területe	7. Öreghegy
3. Nádor utca	8. Túró-hegy
4. Újszálláspuszta	9. Bánomi -dűlő
5. Bélapusza	10. Gravecz - dűlő

A városrészeket a Duna parttal párhuzamosan futó egykori limes út, mai 1-es út fűzi fel.

Koppánymonostor az egykori szőlőskertek területe őrzi a szőlőskertek spontán osztódása során kialakult, a telekrendet illetően néhol szinte halmazosnak tűnő telekszerkezetet. Koppánymonostor jelenleg kedvelt családi házas lakóterület, a korábbi kerti épületeket új lakóházak váltják le. A városrész rendelkezik olyan magas szintű szakellátásokkal, mint bölcsőde, óvoda, iskola, házi orvosi, fogorvosi rendelő. Koppánymonostorhoz tartozik, de akár önálló városrésznek is tekinthető a 90-es évektől kialakult Ipari Park.

A központi városrész történeti előzménye az Erzsébet híd déli hídfőjénél fejlődésnek induló Új-Komárom, de meghatározója a Trianon után kialakult város, jellemzően földszintes családi házas beépítéssel, illetve az abból kiemelkedő középületekkel.

Szöny tulajdonképpen két részből áll: az 1-es út mentén különböző mélységben és fázisokban beépült családi házas lakóterületekből, melyek szövetéből két, a városrészi központot is jelölő műemlék, a kórház - volt Gyürky kastély és a Zichy féle nagymagtár emelkedik ki. Itt

található a MOL ipartelep és a hozzá kapcsolódó telepszerű beépítésű MOLAJ lakótelep. A szőnyi városrészben is van bölcsőde, óvoda, iskola, fogorvosi- és orvosi rendelő, kórház, mentőállomás, művelődési ház, fiókkönyvtár, valamint e terület alatt fekszik az ókori Brigetio.

A város minden irányból jól megközelíthető, saját települési tömegközlekedéssel, nemzetközi vasútállomással, hajókikötővel rendelkezik. Az M1-es autópálya délről 8 km-re kerüli el a várost. Komárom az ókori limes és a legújabbkori EUROVELO útvonalán fekszik. Az itt élők és az itt áthaladók közlekedését könnyíti a Szlovákiába tartó vasúti híd, a gyalogos-teher és – személygépkocsiforgalmat bonyolító Erzsébet híd, valamint az új közúti Duna híd, mely várhatóan 2020. előtt megépül.

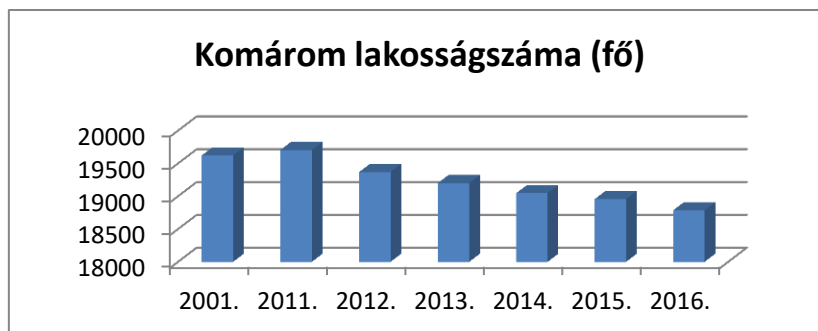
Komárom igen gazdag természeti értékekben. A város a Duna mentén terül el, az ártéri erdős-ligetes élővilág mellett igazi rejtett kincseket is találunk erre: az évtizedek óta háborítatlan duna-parti sáv élővilága, a Szent Pál sziget fái a helyiek által ismert és védett értékek, szemléletformáló kezdeményezésekkel az érdeklődőknek bemutatható területek. Komárom kiemelkedő értéke a mintegy **1700 éves fürdőkultúra**, melynek nyomai a településen több helyen fellelhetők. A Brigetio Gyógyfürdő a város szívében helyezkedik el. A 62 Celsius fokos víz, melyet 1967-ben gyógyvízzé nyilvánítottak, közel 50 éve szolgálja vendégeink gyógyulását, kikapcsolódását.

A város több területe a Natura 2000 hálózat területei közé tartozik (pl. a szőnyi Duna part).

Építészeti örökségünk kiemelkedően ritka értéke, hogy a római kortól a XIX. századig tartó időszakban több, jelentős hadiépítészeti beruházás folyt Komáromban: a brigetio-i katonatábor maradványait a Klapka György Múzeum régészei tárták és tárják fel folyamatosan, míg a XIX. Század második felében épült erődök a hadi építészet ezen korszakának reprezentánsai. Komárom különleges adottsága, hogy a limes Ripa Pannonica szakaszának részeként a Brigetio-i városrész, valamint a Komáromi Erődrendszer magyarországi elemei révén két Világörökség várományos örökségi értékkel is rendelkezik. Ugyanakkor a helyi épületek között is találunk olyan jelentős értékeket, mint például a Jézus Szíve római katolikus templom, a Szent Imre Általános iskola és Szent Teréz kápolna, a Szent István rk. Templom (kis templom, a Gyürky-kastély, mely ma kórháznak ad helyet, a római katolikus templom Szőnyben, a Városháza vagy a Petőfi Sándor Általános Iskola épülete.

Műemlékvédelmi besorolás alatt 9, helyi egyedi és területi védelem alatt összesen 70 épület, építmény vagy terület áll. Értékeink, történelmi örökségünk megtartása rendkívül fontos szempont, ennek érdekében 2013 óta működtetjük a Komáromi Értéktárat és annak bizottságát. Feltárjuk ismert és kevésbé ismert értékeinket, katalogizáljuk, bemutatjuk a városi és a megyei honlapon. Eddig a Komáromi Értéktárba 32 érték került felvételre.

A város társadalmára csakúgy, ahogyan azt az országos trendek is kirajzolják, leginkább a lakosságszám csökkenése és az elöregedés jellemző. Az öregedési index az országos átlaggal együtt mozog, a születések száma is az országos átlag körül ingadozik. A megye jelentős városainak viszonylatában Komárom népességfogyása átlagos mértékű, ez a változás azonban az évtized folyamán egyre gyorsabb ütemű, így súlyosbodó demográfiai gondokat vetít előre. Az idősödő társadalom problémáinak kezelése, a fiatalok, kiváltképp a magasabban képzettek megtartása hasonlóan más magyar településekhez, egyre nagyobb kihívás elé állítja a várost.

A lakosság egészségügyi állapota, az országos trendeknek megfelelő, fejlesztést igényel.

Komárom **nemzetiségi összetétele:** a 2011-es népszámlálás adatai szerint 3% az ún. hazai nemzetiségi és 0,8% a külföldi nemzetiségi lakos. Jelenleg Roma Nemzetiségi Önkormányzat működik a városban.

A lakosság jövedelmi helyzete az ország más területeihez képest viszonylag jónak mondható, városrészenként azonban jelentősebb eltérések tapasztalhatók, mely különbségek a lakosság szabadidő-eltöltési lehetőségeiben, kultúrafogyasztásában is megnyilvánulnak.

A foglalkoztatottság országos relatív mutatója 2016. év végén 3,99, Komáromban 2,41. Az álláskereső száma a tavalyi év utolsó negyedévében 326 fő. Az aktív korú lakosságszám 12243 fő. Jelenleg 2232 helyi iparüzési adót fizető vállalkozás működik a városban. Az önkormányzat 657 főt foglalkoztat, az egyéb foglalkoztatók pedig kb.9-10 ezer embernek adnak munkát. Azt mondhatjuk tehát, hogy gyakorlatilag nincs munkanélküli Komáromban.

Komárom gazdasági életének meghatározó szereplője az Ipari Park. Az ezredfordulón gyors növekedésnek indult az iparban működő társas vállalkozások száma, melyben a főszerepet az ipari parkban megjelenő külföldi cégek játszották és játsszák a mai napig is.

Településfejlesztési szempontból, figyelembe véve a jelen HKFS céljainak elérését, a stratégia megvalósulását e területen változásokra van szükség, a mikro-vállalkozások arányát a kis, illetve középvállalkozások javára csökkenteni szükséges (a nagyvállalati szektor részvétele a helyi gazdaságban kívánatos, de a jelen stratégia eszközeivel nem befolyásolható közvetlenül). Ezért egyfelől a helyi KKV-k erősítése, társadalmi felelősségvállalásuk növelése, amely hosszú távon piaci növekedésre konvertálható, másfelől a helyi fiatalok újszerű kezdeményezéseinek támogatása, az identitás erősítése és erőforrásként való hasznosítása révén, amely közvetetten bár, de hozzájárul a helyi gazdaság erősödéséhez.

A szegregációs mutató:

(legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül) értéke az érintett területen 35% feletti és a területen élő népesség száma eléri az 50 főt**

Forrás: 2011. évi népszámlálás

Mutató megnevezése	Komárom összesen*
Lakónépesség száma	19284 fő
Lakónépességen belül 0-14 évesek aránya	14,6%
Lakónépességen belül 15-59 évesek aránya	62,5%
Lakónépességen belül 60-X évesek aránya	22,9%

Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül	10,7%
Felsőfokú végzettségűek a 25 éves és idősebb népesség arányában	16,9%
Lakásállomány (db)	8583%
Alacsony komfort fokozatú lakások aránya	3,7%
Rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül	29,7%
Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül	5,9%
Foglalkoztatottak aránya a 15-64 éves népességen belül	65,1%
Foglalkoztatott nélküli háztartások aránya	32,1%
Állandó népesség száma – a mutató a település egészére állítható elő, szegregátumokra nem	18984 fő
Alacsony presztízsű foglalkoztatási csoportokban foglalkoztatottak aránya	38,3%
A gazdaságilag nem aktív népesség aránya a lakónépességen belül	50,0%
Munkanélküliek aránya (munkanélküliségi ráta)	8,7%
Tartós munkanélküliek aránya (legalább 360 napos munkanélküliek aránya)	4,2%
A komfort nélküli, félkomfortos és szükséglakások aránya a lakott lakásokon belül	3,1%

Az önkormányzat és több civil szervezet (pl. Élettér Egyesület, Szőnyi Kulturális Egyesület, Máltai Szeretetszolgálat) évek óta vesz részt a közfoglalkoztatási programokban. Jelentős eredménynek könyveljük el, hogy a tavalyi évben már nem volt sorban állás a helyekért és a programokból kilépők 10-15%-a el tudott helyezkedni az elsődleges munkaerőpiacon.

A település járásközponti szerepkörének megfelelő, színvonalas intézményhálózattal rendelkezik. **Oktatási-nevelési intézményhálózata** a bölcsődétől a középfokú intézményekig alakult ki. A képzési paletta is széles, speciális területek is megtalálhatók (rendvédelmi szakképzéstől a turisztikai képzésekig széles kínálattal várják az intézmények a környék fiataljait.) A településen található középfokú kollégium is. A jövőben várható, hogy Komárom felkerül a felsőoktatás térképére is, hiszen egy múzeumi tanulmánytár és oktatási tér kialakításával lehetőségünk nyílik arra, hogy az ELTE BTK Ókori Régészeti Tanszékének egyik bázisa legyen a komáromi múzeum.

A város a járás egészségügyi központja is, háziorvosi és gyermekorvosi rendelők, védőnői, ifjúság, iskola-egészségügyi szolgálat, mentálhigiénés ellátás, iskolafogászat, járóbeteg-ellátást biztosító szakrendelők, valamint kórház működik a városban.

A szociális gondoskodás is sokrétű: a városban család –és gyermekjóléti intézmény, idősek otthona, idősek klubja, hajléktalan ellátás és fogyatékkal élők nappali ellátása is üzemel.

Az életminőséget javító, a helyi lakosok és az ide látogatók rekreációs igényeit is kielégítő, megfelelően gondozott zöldfelületi rendszer (200 hektár) alakult ki a városban. Az elmúlt 5

évben – pályázati forrás bevonásával - felújítottuk a város központjában lévő Szabadság teret és a Jókai teret. Mindkettő olyan elemekkel is gazdagodott, melyek a pihenést, de a közösségi élet fejlődését is szolgálják. Mindkét téren az év minden szakában programokkal várjuk a komáromiakat és az ide látogatókat.

A **városüzemeltetésben** a legfontosabb feladatokat a Komáromi Városgazda Nonprofit Kft. látja el.

A település számos pontján működik térfigyelő kamerarendszer, valamint az ingyenes wifi lefedettség, melynek bővítése fontos feladat a városi szolgáltatások körében.

Komárom város **közművelődési** színterei sokszínűek: minden városrészben megtalálható egy-egy művelődési ház, melyeket civil szervezetek (Monostori Kulturális Egyesület, Szőnyi kulturális Egyesület) vagy gazdasági társaságok (Komáromi Városgazda Kft., Monostori Erőd Kft.) működtetnek, rendszeres, sokrétű programkínálattal várják a lakosokat. A településen működő közel 50 civil szervezet, egyesület tevékenysége a segítő támogató szolgálattól a magas színvonalú kulturális programok, rendezvények nyújtásán át a hagyományörzés, a sport, a kikapcsolódást nyújtó szolgáltatások széles körére kiterjed. A teljesen felújított Jókai mozi a hagyományos filmszínházak közé tartozik, ugyanakkor a fejlesztés eredményeként 3D-s filmek vetítésére is alkalmas, kihasználtsága 100%-os. Színpada, fény-és hangtechnikája alkalmassá teszi kamaraestek, kisebb rendezvények lebonyolítására (pl. városi filharmónia). 1965 óta működik a Klapka György Múzeum, mely mára kinőtte épületét. A TOP-1.2.1-15 projekt keretében egy nagyobb, korszerű épületbe költöztetésével tervezzük a múzeum több, mint 300 ezer tárgyának bemutatását, raktározását.

A városközpontban helyezkedik el a Csokonai Művelődési Központ, mely azonban jelenlegi állapotában nem tudja betölteni funkcióját. Szintén a városközpontban áll a Községi Ház (volt pártépület), mely korszerűsítésre szorul. Jelenleg ez az épület ad helyet a civil szervezetek jó részének, a családsegítő intézménynek és a gyermekkönyvtárnak, ugyanakkor sok kicsi helyiséggel, és 1 db 167 m²-es termével ugyancsak nem felel meg a XXI. században elvárható közösségi intézmény fogalmának.

A Jókai Mór Városi Könyvtár széleskörű gyűjteményével jelenleg egy eredetileg családi háznak használt épületben működik. Méltóbb körülmények közé költöztetése régóta szándékában áll az önkormányzatnak. A Városháza alagsorában található a Komáromi Fióklelvártár.

A településen meghatározó a civil szervezetek jelenléte. Elsősorban a sport területén és a nyugdíjasok körében tevékenységet végző szervezetek a legaktívabbak, ugyanakkor fontos a hagyományörző szervezetek szerepe is. Az aktivitásuk nem kiegyensúlyozott, jellemzően egy-egy meghatározott akció megvalósítását célozzák, nem alakult ki az együttműködések kultúrája, gyakran hiányzik a tevékenység tervszerűsége, ez mindenképpen erősítésre szorul, hiszen a település történetileg kialakult specifikumai intézményi, formális keretek között csak hiányosan kezelhetők.

A településen élők **sportolási** lehetőségét számos sportág elérhetősége biztosítja: sportlövészet, floorball, kosárlabda, versenyúszás, ritmikus sportgimnasztika mellett a kajakozás, kenuzás, a futball vagy épp a kézilabda művelőitől hangosak a sportcsarnokok, part menti területek, városi terek. A városban 9 labdarúgópálya (köztük 2 műfüves), 12 kézilabda, 3 kosár és 7 teniszpálya működik. A sportolni vágyók rendelkezésére áll még atlétikai gyakorlópálya, vannak horgásztavaink, van csónakház, fedett uszoda, sportcsarnok, 8 tornaterem, 9 tornaszoba és több kondicionáló terem.

A közeljövőben valósul meg a tanuszoda építése, mely elősegíti a város által - 2011 óta támogatott - gyermek-úszásoktatást is.

A fent említett civil szektor tevékenységét az önkormányzat adott évi költségvetésében jelentős összeggel támogatja, ez az összeg 2016-ban 222 millió forint volt, míg a 2017-es évben 343 millió forintot tesz ki.

Összességében tehát elmondható, hogy Komárom a kulturális, közművelődési lehetőségek széles tárházát kínálja a lakosságnak, az itt élőknek, és számos szervezet támogatja a lakosság kulturális időtöltését.

Mindezek ellenére, több probléma is mutatkozik:

- A városi kulturális, közművelődési intézmények infrastrukturális állapota sok esetben nem megfelelő, leromlott műszaki állapotban vannak.
- Számos értékes épület kihasználatlan, vagy csak korlátozottan (szezonalisan) hasznosított kulturális-közösségi célokra.
- A legtöbb, folyamatosan használt kulturális közösségi tér belső átalakítására is szükség lenne, figyelembe véve a hasznosítás és fenntarthatóság együttes szempontjait.
- Nem áll rendelkezésre olyan nagyobb befogadóképességű fedett multifunkcionális rendezvényhelyszín, amely méltó infrastrukturális háttérrel adna a nagyobb léptékű városi rendezvényeknek.
- A kulturális lehetőségekhez való hozzáférés további jelentős problémáját az ifjúsági közösségi terek hiánya jelenti.
- Az önkormányzat támogatja a helyi civil szervezetek működését, ugyanakkor fontos lenne ezek gazdasági szemléletének erősítése, a kulturális innováció.
- A kultúra területén működő szervezetek közötti együttműködés fokozására lenne szükség.
- A lakosság intenzívebb bevonása érdekében még hatékonyabb, innovatív kommunikációs csatornák és eszközök alkalmazására lenne szükség a kulturális élet promóciójában.
- A civil szervezetek jelentős száma ellenére a szférán belüli, valamint a köz-, a civil- és a magánszektor közötti együttműködés korlátozott. A civil szerveződések elsősorban a városrészekön belüli feladatokba kapcsolódnak be, gyakran nem elégséges a városrészek szervezetei közötti információcsere.
- A fiatalok helyzete a városban nem a legkedvezőbb képet mutatja. Sok oktatási intézményben nagy a járásból beutazó hallgatók aránya, és jelen vannak a felvidéki magyar ajkú tanulók is. A járási tömegközlekedés helyzete nem támogatja az iskolaidő utáni foglalkozások látogatottságát a beutazók körében. A délutáni programokról 4 óra után nagyon nehéz a járási, határon túli településekre a hazautazás. A város népességmegtartó ereje a fiatalok tekintetében gyenge, amely részben a számukra nem megfelelő színvonalú programokra, szabadidő-eltöltési lehetőségekre, és a közösségi kezdeményezések hiányára vezethető vissza. A fiatalok megtartása rendkívül nagy kihívás és fontos feladatot jelent a városnak.

3.2 A HKFS-t érintő tervi előzmények, programok, szolgáltatások

A „Magyarország Partnerségi Megállapodása a 2014-2020-as fejlesztési időszakra” c. dokumentumban a Kormány célul tűzte ki a társadalmi együttműködés erősítése és a szegénység, valamint a hátrányos megkülönböztetés elleni küzdelmet.

A cél elérését a Komáromi Helyi Akciócsoport a Felhívásban foglalt feltételek mentén elősegíti. A Terület- és Településfejlesztési Operatív Program célul tűzte ki integrált, közösségközpontú, alulról építkező, helyi partnerségen alapuló városfejlesztési programok, illetve a tartalmas szabadidő- eltöltés lehetőségeinek megteremtését, valamint innovatív, egymással és a környezetükkel együttműködni képes, önmagáért tenni akaró és tenni tudó, kezdeményező közösségek, mindezek által fenntartható települések létrejöttét. Ennek érdekében a komáromi HACS hozzá kíván járulni stratégiája megvalósításával a kulturális és közösségi terek, szolgáltatások infrastrukturális és szolgáltatási minőségének javulásához, a közösségfejlesztési programok révén összetartóbb, tudatosabb, a város jövőjének alakításában részt vállaló városi társadalom kialakulásához, összességében pedig a népesség, kiemelten a fiatalok helyben maradásához.

A Programok ERFA és ESZA fejlesztéseket tartalmaznak, melyek a Széchenyi 2020 Stratégiai dokumentum jellemzően TOP és EFOP programjaival mutatnak erős szinergiát. A helyzetfeltárásban leírtakra és a HKFS tervezési időszakában feltárt problémákra, fejlesztési szükségletekre építve a Helyi Közösség olyan stratégiát valósít meg, mely egyrészt illeszkedik a 2007-2013 programozási időszak projektjeihez, másrészt a 2014-2020-as időszakban megvalósuló egyéb (HKFS-en kívüli) projektekhez kapcsolódóan komplex módon tud fejlődést generálni.

A HKFS megalkotása során **elsődlegesen** a Terület és Településfejlesztési Operatív Program (TOP) valamint az Emberi Erőforrás Operatív Program (EFOP) egyes intézkedéseivel vizsgáltuk meg a szinergiákat. A TOP leginkább releváns intézkedései a következők:

- TOP 1.2.1 Társadalmi és környezeti szempontból fenntartható turizmusfejlesztés
- TOP 2.1.2 Zöld város kialakítása
- TOP 5.3.1 A helyi identitás és kohézió erősítése

A jelen fejlesztési program leginkább a TOP 5.3.1 A helyi identitás és kohézió erősítése intézkedésével van szoros kapcsolatban. Tekintettel arra, hogy az intézkedés teljes megyei kerete mindösszesen 481 millió Ft, látható, hogy e forrásból mindössze kis volumenű, komplementer fejlesztések képzelhetők el Komárom vonatkozásában, amelyek erősítik, de nem helyettesítik a TOP 7.1.1 CLLD konstrukcióban rejlő lehetőségeket.

AZ EFOP felhívások a jelen fejlesztési stratégiában megfogalmazottak jelentős kiterjesztését, a közművelődési, közoktatási intézmények erőforrásainak koncentráltabb hasznosíthatóságát teszik lehetővé:

- EFOP-4.1.5 Kulturális intézmények tanulást segítő infrastrukturális fejlesztései
- EFOP-3.3.2 Kulturális intézmények a köznevelés eredményességéért
- EFOP-1.3.4 Közös értékeink – sokszínű társadalom
- EFOP-1.3.5 Társadalmi szerepvállalás erősítése a közösségek fejlesztésével

Kiemelt jelentőségűnek tartjuk a megye „Stabilan az élvonalban” Integrált Területi Programjához (ITP) való illeszkedést, amely operatív szinten, elsődlegesen a TOP forrásokhoz rendeltén határozza meg a fejlesztési lehetőségeket, ami jóval pontosabb tervezési alapvetést jelent. A HKFS szempontjából elsődlegesen releváns célrendszer az ITP-ben a következő:

A megyei stratégiai program prioritásai	ITP 2.0 célrendszere
Otthon a XXI. században	Fenntartható működésre és rugalmas alkalmazkodásra képes térségek és települések
Biztonságos környezet, gyógyuló tájak	
Fokozódó társadalmi aktivitás, befogadás és kreativitás	Fokozódó társadalmi aktivitás, befogadás és kreativitás

A HKFS illeszkedést mutat a fenti kiírással, tekintettel arra, hogy a stratégia kidolgozásakor nagyban támaszkodtunk a Helyi Esélyegyenlőségi programra is.

A HKFS keretében tervezett intézkedések több területen is hozzájárulnak más OP-k céljainak megvalósításához, ebből kifolyólag azok közvetve vagy közvetlenül is befolyásolhatják a helyi szereplők forráshoz jutását.

A pályázati felhívás értelmében a stratégia - a 2014-2020-as Operatív Programokkal szinergikus hatást keltve - elsősorban a város kulturális és közösségi életének megújítására, közösségi alapú helyi gazdaságfejlesztési módszertanok kialakítására és elterjesztésére törekszik.

Terület és Településfejlesztési Operatív Program (TOP) : A CLLD eszköz TOP keretén belül történő alkalmazásának keretrendszerét, így jelen stratégia elkészülésének feltételeit is az operatív program 7. prioritási tengelye (Közösségi szinten irányított városi helyi fejlesztések) jelöli ki. A prioritási tengely előírja a jogosult városokban a helyi lakosság, civil szervezetek, vállalkozások és önkormányzatok együttműködésében kísérleti jelleggel megvalósuló, integrált, közösségfejlesztést és helyi identitástudatot elősegítő, elsődlegesen kulturális és közösségi tartalmú, a helyi gazdaságfejlesztést támogató stratégiák elkészítését. Az eszköz segítségével megvalósuló projektek pályázati alapon kerülnek kiválasztásra.

A HKFS elkészítése során figyelembe vettük a megyei és a települési fejlesztési prioritásokat, a megyei területfejlesztési programot és Komárom Város Integrált Településfejlesztési Stratégiáját, illetve Komárom Város Önkormányzata 2014-2019. évekre szóló gazdasági programját, a Helyi Esélyegyenlőségi Programot, valamint a közművelődésről szóló 20/2012. (XII.6.) önkormányzati rendeletet, valamint alapoztunk a város által évek óta szervezett „Kincset ér” Programra (14-15. értékelési szempont)

Komárom-Esztergom Megye fő fejlesztési prioritásai a 2014-2020 közötti időszakra az alábbiak szerint foglalhatók össze:

1. A kedvező trendek, folyamatok fenntartását, folytatását, felerősítését:

- a megye középső sávjában lévő, a Budapest-Bécs dinamikus fejlődő tengely lehetőségeit leginkább kihasználni képes Oroszlány-Tatabánya-Tata-Komárom városhálózati csomópont összehangolt fejlesztésével,
- Esztergom-Párkány és Komárom-Komarno Duna menti várospárok fejlődési tengelyre való rákapcsolásával, a megye észak-déli – határon átívelő - kapcsolatrendszerének erősítésével, a Budapest-Bécs tengely fejlesztő hatásának továbbgörgetésével, e várospárok térségszervező szerepének erősítésével,
- a jelenlegi húzóágazatok - autóipar, gépipar, mechatronika - pozíciójának megszilárdításával,
- a potenciális húzóágazatok - zöldgazdaságban - innovatív agrárium és élelmiszeripar, megújuló forrásokra épülő energetika – rejlő lehetőségek kibontakoztatásával,

- a városhálózati csomópont népességmegtartó képességének és turisztikai vonzerejének az Által-ér vízrendszerre fűzhető tematikák mentén történő összehangolt fejlesztésével,
- a Duna menti térség újrapozicionálásával, a kibontakozóban lévő jövőgazdaság - IKT, kreatív ipar, kékgazdaság – felkarolása, az EUROVELO-ra és a Dunára szervezhető, a Világörökség várományos értékekre alapozható turizmus felépítése, illetve a XXI. századi otthonosság feltételeinek megteremtése révén.

2. A megye globális kitétségeinek mérséklését, a gazdaság, a vállalkozások, a foglalkoztatás és a településüzemeltetés stabilitásának fokozását, a településhálózati-térszerkezeti, természeti-táji és humán-társadalmi erőforrásokban rejlő lehetőségek aktivizálására, illetve a nem befolyásolható trendekhez - klímaváltozás, demográfiai zsugorodás - való alkalmazkodásra épülő diverzifikáció és kooperáció révén;

3. Azon konfliktusok kezelését, mérséklését, hiányosságok csökkentését, melyek a kedvező trendek, folyamatok fenntartását akadályozzák, vagy a jövőben kockáztathatják, nevezetesen: innovációs kapacitás hiánya, gyengesége, elszigeteltsége, képzettség-készségek hiánya, vonalas és humán infrastruktúra hiányosságai, szegénység-szegregáció fokozódása, települési környezet lepusztultsága, a társadalom alulszervezettsége, kooperáció és szolidaritás alacsony szintje, környezetbiztonsági kockázatok.

Komárom-Esztergom megye három átfogó cél mentén (Városhálózati csomópont- XXI. Századi urbanizált táj; Duna menti térség struktúraváltása; Vidéki tájak új egyensúlya) fogalmazta meg jövőre vonatkozó vízióját. Az átfogó célok vállaltan területi kötődésűek, tükrözve a megye sokféleségét, egyúttal pedig elkötelezettségét a területi szemlélet markáns érvényesítése mellett. A KEM TFK a fenti területfejlesztési célok megvalósítása érdekében területi, specifikus és horizontális stratégiai célkitűzéseket fogalmazott meg.

Az I. prioritás keretében tervezett a Duna menti térség struktúraváltását szolgáló területszerkezeti és gazdasági megújulás: az ikervárosok (Esztergom-Párkány és Komárom-Komarno) térsége logisztikai szolgáltató és térségszervező funkciójának megerősítése, határon átnyúló térségközpontok, kialakítása. Az ikervárosok közvetlen térségétől távolabbi, jelenleg zsugorodó Duna menti zóna gazdaságának újjászervezése érdekében a környezetbarát jövőágazatok ösztönzése élvez prioritást.

A Stratégiai Program II. prioritása teljes egészében a turizmusfejlesztést szolgálja. Ezt az elhatározást az a felismerés indokolja, hogy elképesztően nagy a szakadék a megye turisztikai adottságainak országos összehasonlításban is rendkívülinek mondható gazdagsága és a „turisztikai ipar” teljesítménye között. A prioritás célja elsősorban, hogy a pontszerűen többé-kevésbé ismert és látogatott, de összességében rejtve maradó nemzetközi jelentőségű értékeket hálózatba szervezze, részben a meglévő (pl. zarándokutak), részben újonnan felfedezett (pl. Által-ér) illetve újonnan kiépülő (EUROVELO6) infrastruktúrákkal, valamint a szervezeti háló megerősítésével.

A VI. prioritás, amely alapvetően a településfejlesztésre fókuszál – Otthon a XXI. században - , egyfajta missziót fogalmaz meg: a megye olyan településfejlesztési beavatkozásokat kíván támogatni, melyek a XXI. századi kihívásokra reális, fenntartható és kreatív válaszokat adnak. A kapacitások parttalan növelése helyett az élhetőség javításának és a településüzemeltetés fenntarthatóságának forrásait mindenekelőtt az együttműködésben és munkamegosztásban kell keresni. Az energiatudatosság mellett a megye az újszerű, vízvisszatartásra épülő, a területen leeső vizek helyben maradását segítő műszaki megoldásokat kínáló projekteket vár a térségi szereplőktől.

Az építési beruházásoknak elsősorban meglévő épületek, barnamezős területek újrahaznosítását kell szolgálniuk. Új infrastruktúra és más műszaki kapacitások létrehozásával szemben a társadalmi struktúrákat erősítő fejlesztéseket kell preferálni. Csak azok az új műszaki kapacitások támogathatók, melyekre a gazdaság diverzifikálása, a társadalmi kohézió és gazdasági integráció erősödése érdekében igazolhatóan szükség van.

Mindezek alapján megállapíthatjuk, hogy Komárom város fejlesztései összhangban vannak a megyei fejlesztési koncepcióban szereplő célokkal.

Komárom a 2014-2020-as évekre vonatkozó elképzeléseit, terveit, jövőképét két dokumentumban foglalta össze: az egyik a Településfejlesztési Koncepció (továbbiakban:TK), a másik az Integrált Településfejlesztési Stratégia (továbbiakban: ITS).

A TK hosszútávú kitekintéssel a következő 10-15 évre határozza meg a város jövőképét és azokat a célokat, melyeket a jövőben meg kíván valósítani. A jogszabályok meghatározzák a TK készítésének kötelezettségét, kötelező tartalmát, egyeztetési szabályait. A TK előkészítésre a jogszabályi előírásoknak megfelelően elkészült a Megalapozó Vizsgálat, melyet a Komáromi Önkormányzat 228/2014. (XI.25.) határozatával fogadott el. A településfejlesztési koncepció illeszkedik a területi tervek hierarchiájába; az Európai Unió tervdokumentumaitól, az országos és megyei terveken keresztül a települési tervekig tartó sorba. A tervezés során az urbanisztikai gondolkodás kortárs modelljei közül különösen a „fenntartható város”, az „okos város” és a „hálózatos város” modell³ alkalmazhatóságára törekedtek, annak érdekében, hogy Komárom stabilizálni, javítani tudja helyzetét a városok között a lakosságuk és vállalkozásaik megtartásáért, megszerzéséért folyó versenyben.

A TK-val párhuzamosan készült az ITS, mely a célok tevékenységekre történő lebontásával a 2020-ig tartó európai uniós tervezési ciklusra határoz meg olyan programokat és projekteket, melyek az európai és nemzeti fejlesztési tervezési dokumentumokkal összhangban vannak, döntő mértékben azok pénzügyi eszközeinek felhasználásával finanszírozhatók.

Az ITS-ben három szinten dolgozták ki a stratégiát: programok, alprogramok és projektek szintjén. A programok részben az alapvető közszolgáltatásoknak megfelelően azokban a szakágakban tartalmazzák a teendők általános megfogalmazását, ahol arra a Megalapozó Vizsgálatok és a

Megalapozó Javaslatoik szerint szükség van beavatkozásokra, másrészt a TK alapján megfogalmazott tematikus programokat határozták meg. Az alprogramok a programok olyan részterületeit emelik ki, amelyek a TK céljainak, rész céljainak felelnek meg, de megvalósításukhoz, több konkrét beruházást kell megvalósítani. A projektek többsége helyhez köthető, konkrét tartalommal rendelkező beruházás. A stratégia dinamikus dokumentum, a körülmények változása egyes projektek háttérbe szorulását, újabbak megjelenését indokolhatja a TK, illetve a programok, alprogramok keretei között.

A település jövőképe: „Aktív Komárom” az építkező város.

A jövőkép elemei:

- KOMÁROM XXI. jól képzett emberek és családjaik kedvelt, modern kisvárosi lakóhelye és/vagy munkahelye
- KOMÁROM JÓ ÜZLET biztonságos befektetési helyszín, biztonságos munkahely
- KOMFORTOS KOMÁROM fejlett infrastruktúrával, színes, városias környezettel
- ZÖLD KOMÁROM természeti értékeit őrző, gondozó, azzal élő kisváros
- KOMÁROM egy város, két ország a Duna mentén

Az ITS 19 fejlesztési programot, 47 alprogramot és mintegy 205 projektet tartalmaz, melyek összeállítását széles körű egyeztetés, szakmai fórumok, interjúk alapozták meg.

Átfogó célok:

társadalmi környezet:

- T.1. a 20.000 lakos-szám elérése, megtartása
- T.2. a lakosság képzettségének növelése
- T.3. társadalmi szolidaritás
- T.4. egészséges lokálpatriotizmus
- T.5. a városimázs folyamatos javítása, hatékony városmarketing
- T.6. a kapcsolati háló folyamatos fejlesztése
- T.7. az intézményhálózat fejlesztése

gazdasági környezet:

- G.1. sokszínű ipari struktúra megőrzése, fejlesztése
- G.2. turizmus fejlesztése
- G.3. a mezőgazdaság jövedelemtermelő képességének növelése
- G.4. takarékos városüzemeltetés

épített környezet:

- É.1. területtakarékos, kompakt városfejlesztés
- É.2. a központi városrész városias fejlesztése
- É.3. infrastruktúrák minőségi, környezetkímélő, energiatakarékos fejlesztése
- É.4. elérhetőség javítása
- É.5. kulturális örökség bemutatása, újrahasznosítása
- É.6. barnamezős területek újrahasznosítása

természeti környezet:

- N.1. Duna meder, Szent Pál sziget gondozása, fejlesztése
- N.2. a természet-közeli területek gondozása, fejlesztése
- N.3. utcák, terek, parkok zöldfelületeinek gondozása, fejlesztése
- N.4. környezettudatos, zöldtudatos lakosság
- N.5. energiatakarékosság, megújuló energiák használata bővítése

térségi szerep:

- S.1. együttműködés fejlesztése Észak-Komárommal
- S.2. Duna mente térségi központi szerepkör fejlesztése
- S.3. járásszékhely feladatok ellátása

A település átfogó célja, hogy olyan modern kisvárossá váljon, ahol jó lakni, dolgozni, biztonságos, fejlett infrastruktúrával rendelkezik, őrzi természeti és kulturális örökségét, és épít különleges határ-menti helyzetére, adottságaira.

Az átfogó cél eléréséhez jelentősen hozzájárulni tudó, a helyi közösségi tervezésre építő fejlesztések megvalósítása kulcskérdés. A közösségi, kulturális élet újjászervezésében jelen HKFS nem előzmények nélküli eszköz, a település már a 2007-ben kezdődő fejlesztési időszakban megvalósított projektekbe is bevonta a település lakosságát, a véleményformáló szereplőket. 2008-ban egy jövőműhely keretében elkészítették a Komáromi Értékfeltárat, mely a város különböző részein élőknek szervezett lakossági fórumokat, találkozókat, fejlesztési tervek elkészítését segítő workshopokat. A jövőműhely keretében sor került a civil szektor szereplőivel intenzív párbeszédre is, így elmondható, hogy a település a közösség véleményformálóinak álláspontját, a lakosok közösségi, kulturális életre vonatkozó elvárásait folyamatosan kérdezi, vizsgálja, figyelembe veszi.

Komárom Város Önkormányzata 2015-2019. évekre szóló Gazdasági Programja helyi szinten meghatározza mindazokat a célkitűzéseket és feladatokat, amelyek a helyi önkormányzat költségvetési lehetőségeivel összhangban, a helyi társadalmi, környezeti és gazdasági adottságok átfogó figyelembevételével a helyi önkormányzat által nyújtandó feladatok biztosítását, színvonalának javítását szolgálják. A gazdasági program, fejlesztési terv - a megyei területfejlesztési elképzelésekkel összhangban - tartalmazza, különösen: az egyes közszolgáltatások biztosítására, színvonalának javítására vonatkozó fejlesztési elképzeléseket. A program tartalmazza azon elhatározást, hogy Komárom Város Önkormányzata dolgozik azon - szoros együttműködésben a Komárom-Esztergom Megyei Önkormányzattal -, hogy meghatározza és elfogadtassa azokat a helyi fejlesztési elképzeléseket, melyek finanszírozása várhatóan lehetővé válik a Terület –és Településfejlesztési Operatív Programból. Ezek között az elképzelések között hangsúlyosan szerepel a helyi identitás erősítésére, a civil önszerveződések ösztönzésére, a szabadidő hasznos eltöltésére vonatkozó fejlesztések megvalósítása. Ezen elhatározások szintén a HKFS előfutárának tekinthetők.

Komárom Város Önkormányzat Képviselő-testülete 112/2013. (VI.20.) számú határozatával fogadta el **Komárom Város Esélyegyenlőségi Programját** (továbbiakban: HEP), melyet 2018-ban vizsgálunk felül. A HEP legfőbb célkitűzése, hogy városunkban érvényesüljön az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelménye, különösen a 321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet 1.§ (2) bekezdésében nevesített, esélyegyenlőségi szempontból fókuszban lévő célcsoportokra vonatkozóan. Ezek a csoportok:

- nők,
- fogyatékkal élők,
- gyermekek,
- idősek és a
- romák/mélyszegénységben élők.

Az Esélyegyenlőségi Program elkészítése során áttekintettük a célcsoportba tartozókra vonatkozóan a szolgáltatásokhoz történő hozzáférésük lehetőségeit, valamint igyekeztünk feltárni az ezeken a területeken jelentkező problémákat.

A minél szélesebb körű szakmai egyeztetés érdekében a célcsoportokkal kapcsolatban álló szakembereknek előzetesen megküldtük a HEP munkaanyagát, melybe az esélyegyenlőség szempontjából releváns, az adott célcsoportra jellemző adattartalmakat töltötték fel, majd a kapott eredményeket értékelték, illetve problémákat és megoldási javaslatokat fogalmaztak meg.

Az Esélyegyenlőségi Fórum öt munkacsoportból tevődik össze, melynek feladata, hogy a HEP célkitűzéseihez igazodó konkrét intézkedési terveket dolgozzon ki és figyelemmel kísérje azok megvalósulását, valamint azt, hogy az érintett társadalmi csoportokkal kapcsolatban az esélyegyenlőségi szempontok érvényesüljenek az intézmények működése és az önkormányzat döntései során. A programban rögzített alapelveknek való megfelelés valamennyi tevékenység esetén alapvető szempont.

A dokumentumban megfogalmazott jövőképek közül jelen HKSF-hoz az alábbi célkitűzések illeszkednek:

1. Olyan településen kívánunk élni, ahol a romák az identitásuk és hagyományaik megőrzése mellett az iskolai hátrányok megszüntetésével/ csökkentésével minél nagyobb számban integrálódnak a többségi társadalomba.

2. Kiemelt területnek tartjuk a gyerekek számára a családjukkal együtt is igénybe vehető programok, foglalkozások biztosítását, így segítve szocializációjukat és fejlesztésüket, ami által megelőzhető/csökkenthető a szegregáció.
3. Folyamatosan odafigyelünk az idősek mentális, fizikális egészségének megőrzésére és a szociális izolációjuk megelőzésére, csökkentésére.
4. Elengedhetetlennek tartjuk a nők esetében az anya és női szerepek erősítésével a családok funkciójának megerősítését, valamint a krízishelyzetbe kerülő nők/családok hatékony segítségét.
5. Különös figyelmet fordítunk a fogyatékkal élők számára akadálymentes szolgáltatások elérésének biztosítására, valamint foglalkoztatásuk segítésére.

Komárom Város Önkormányzata Képviselő-testületének a **közművelődésről szóló 20/2012. (XII.6.) önkormányzati rendelete** rögzíti a közművelődési célokat, folyamatokat és az azok megvalósításáért felelős szereplők együttműködésének rendszerét.

A közművelődési rendeletben megfogalmazott fő célok:

- Az iskolarendszeren kívüli, öntevékeny, önképző szakképző tanfolyamok, az élet minőségét javító és a jobb életésélyt nyújtó tanulási, felnőttoktatási lehetőségek megteremtése.
- A település környezeti, szellemi, művészeti értékeinek, hagyományainak feltárása, megismertetése, a helyi művelődési szokások gondozása, gazdagítása.
- Az egyetemes, a nemzeti, a nemzetiségi és más kisebbségi kultúra értékeinek megismertetése, a megértés, a befogadás elősegítése, az ünnepek kultúrájának gondozása.
- Az ismeretszerző, az amatőr alkotó, művelődő közösségek tevékenységének támogatása.

Jelen stratégia azonosított fejlesztési szükségletei, beavatkozásai a fent említett tevékenységek megvalósításához hozzájárulnak, számos esetben kiemelten kezelik ezen tényezőket. A rendelet leghangsúlyosabb eleme az együttműködés ösztönzése, mely a HKFS tervezésének, végrehajtásának alapja és prioritása.

3.3 SWOT

A helyi adottságok elemzését táblázatban foglaltuk össze:

Erősségek	Gyengeségek
Aktív nonprofit szervezetek a kultúra és a szociális ellátás terén Nagy múltú sportegyesületek, táncsoportok, színházi csoportok, egyesületek – színes sportélet Gazdag kulturális hagyományok, élő hagyományörzés, erős helyi identitástudat Közösségi és kulturális terek gazdag programkínálata Szegregátumok hiánya Kiváló intézményi ellátottság Művészeti iskola jelenléte Komáromi Turisztikai Egyesület	Civilek közötti együttműködés akadozik, Közösségi életbe nehezen bevonható, megtartható fiatalok, Információáramlás akadozik (gazdasági élet és civilek között) Egymással párhuzamos programok, átfedések Kulturális kínálat koordinációja hiányzik Integrált városmarketing hiánya Városrészek közötti együttműködés, kohézió alacsony szintje Kevés a nyitott közösségi-rekreációs tér, a zöldfelületek száma alacsony

<p>Helyi médiumok (városi televízió, helyi újság) Ipari park</p>	<p>Településszerkezeti adottságokból fakadóan a közösségi infrastruktúra kiépítettsége egyenlőtlen A fiatalok innovatív, kreatív tevékenységeinek szellemi és fizikai terei hiányosak</p>
<p>Lehetőségek</p> <p>Komárom járásközponti helyzete Sokszínű lakosság Határ menti elhelyezkedés Egyedi épített örökség (Brigetio, erődök) Természeti és kulturális örökségre, hagyományokra építő fejlesztések támogatása Épített örökség megújításának igénye Természeti értékek fokozott óvása Parkosítás, zöldfelületek növelése Határon átnyúló rokonsági kapcsolatok Vízpart, sportolási lehetőségek Környezeti értékek</p>	<p>Veszélyek</p> <p>Lehetséges EU-s és központi támogatások elmaradása Népességfogyás, elvándorló munkaerő Természeti károk, extrém időjárás Szervezett programok nem érik el a várt hatást, Műemlékek állagának további romlása Gazdasági helyzet romlása Intenzív forgalomnövekedés, Városrészek elszigetelődése Megyén belül periférikus elhelyezkedés Duna-part elérhetősége a városlakók számára korlátozott (vasút) Generációváltás: az „Y” és „Z” generáció már nem fogékony a hagyományok iránt, a generációváltás identitásváltássá válik A gazdasági – társadalmi -politikai változások negatívan befolyásolják a helyi közösségek értékalapú fejlődését.</p>

A swot elemzés eredményeképpen **az alábbi célokat kívánjuk megvalósítani:**

- 1.) Közösségépítés a civilek részére állandó közösségi tér kialakításával
- 2.) Helyi média bevonása a közösségépítésbe
- 3.) Kiszoruló, elszigetelődő csoportok bevonása a település életébe, korosztályos célzott programokkal
- 4.) Fiatalok bevonása a közösségi életbe
- 5.) Együttműködések erősítése (vállalkozói – önkormányzati - civil)

3.4 Fejlesztési szükségletek azonosítása

A stratégia fejlesztési szükségleteit az ITS megalapozó elemzéseire, valamint a HKFS tervezési fázisában lezajlott fórumokon elhangzottakra épülő helyzetfeltárássra, illetve a SWOT analízis alapján készítettük és azonosítottuk be. A közösségi fejlesztési stratégia elkészítéséhez szervezett fórumok résztvevői számos problématerületet egységesen azonosítottak be. A helyzetfeltárással megállapítható, hogy:

- a város társadalma romló demográfiai tendenciákkal és belső feszültségekkel jellemezhető
- a lakosság gyorsuló ütemű elöregedése mellett a generációk közötti párbeszéd hiánya tapasztalható
- a lakosok városhoz való kötődése gyengül, részvételük a város közösségi és kulturális életében nem elég intenzív
- a lakosok helyi identitás-képe eltérő, markánsabb a kisebb városrészekhez (Szöny, Koppánymonostor) való intenzívebb kötődés, mint a városi identitástudat.
- az egységes városi identitás kialakulását a település önkormányzata tudatos stratégia mentén, közös programokkal, határon átnyúló kezdeményezésekkel próbálja elősegíteni
- megállapítható, hogy gyenge a település közösségi kulturális életének összeszervezése, átfogó ernyőszervezet-szerű koordinációja, a programok gyakran egy időben szerveződnek, átfedések vannak, lokalizáltak
- általánosságban elmondható, hogy a kulturális, közösségi élet intézményei leromlott állapotban vannak, műszaki felújításuk mellett a közösségi élet újrafogalmazása, a szolgáltatások rendszerének újragondolása is halaszthatatlan feladat.

A helyzetfeltárás és a SWOT elemzés alapján az alábbi fejlesztési szükségleteket azonosítjuk be:

- Kulturális és közösségi terek minőségi javítása a helyi közösségek együttműködésének érdekében
- Közösség- és kultúra vezérelt helyi gazdaságfejlesztési kezdeményezések támogatása
- Városi épített örökség megőrzése, kulturális és közösségi célú megújítása
- Rekreációs- és sportcélú zöldfelületi közösségi terek és közterek fejlesztése
- Esélyegyenlőségi célkitűzések megvalósulását elősegítő helyi közösségi kezdeményezések, programok támogatása
- A helyi hagyományok, kulturális értékek és tudományos ismeretanyag átadását szolgáló oktatási-nevelési és ismeretterjesztő programok
- Helyi társadalmi, közösségi és kulturális akciók, rendezvények, fesztiválok
- Rendszeres szabadidős és önképzési elfoglaltságot biztosító közösségi és kulturális programsorozatok, foglalkozások, klubok

A felsorolt fejlesztési elképzelések egy része (Városi épített örökség megőrzése, kulturális és közösségi célú megújítása TOP-1.2.1-15, vagy Rekreációs zöldfelületi közösségi terek fejlesztése TOP-2.1.1-15 intézkedésekre benyújtott támogatási kérelmek) túlmutat jelen HKFS keretein, ugyanakkor a stratégia ESZA elemeinek tervezése során figyelembe vettük a koncepciót. A HKFS-ben megnevezett ESZA típusú tevékenységek, egyfelől megalapozhatják az infrastruktúra fejlesztési elképzelést, másfelől hosszú távú programként szolgálhatnak a város jelen fejlesztési programjában is definiált hosszú távú tervek megvalósításában. A kulturális, közösségi terek kialakítása illeszkedik a legszorosabban a TOP 7.1.1 intézkedés prioritáshoz, ezért a HKFS elkészítése során számba vettük mindazon fejlesztési elképzeléseket, amelyek ezt a komplex célt megvalósíthatják.

A legnagyobb társadalmi elfogadottsággal, -mely előfeltétele a HKFS megvalósíthatóságának- a tervezett infrastruktúra fejlesztés bír, a kisebb fejlesztések közösségi szinten járulnak hozzá az életminőség javulásához. A projekt eredményt a fejlesztés társadalmi haszna fogja meghatározni.

4. A stratégia jövőképe

A helyzetfeltárás megállapításait, a SWOT elemzés tanulságait, és kiemelten a közösségi tervezés során kapott visszajelzéseket figyelembe véve a stratégia hosszú távú jövőképét a következőképpen határozhatjuk meg:

A Komáromi Helyi Közösségi Fejlesztési Stratégia jövőképe:

Komárom:

a kulturális és természeti örökségére, helyi értékeire, hagyományaira építő, azokat fejlesztő, aktív, együttműködő közösség, nyitott, befogadó kisváros, határ-menti innovatív település.

A jövőkép elérését szolgáló kezdeményezéseknek hozzá kell járulniuk:

- a lakosság társadalmi kohéziójának erősítéséhez: a lakosok közötti összetartó erő fokozásával, a harmonikus és békés együttélés feltételeinek elősegítésével, a társadalmi szolidaritás, a helyi szereplők társadalmi felelősség- és szerepvállalásának növelésével - a városi, városrészi és kisebb közösségek szintjén is;
- a helyi kulturális élet felpozíciójához, a lakosság aktív kultúrafogyasztásának ösztönzésével, a hagyományok életben tartásával;
- a helyi gazdasági élet javításához, például a helyi termékek piacra jutásának segítségével kreativitás, innováció támogatásával;
- a civil szektor hatékonyabb érdekérvényesítéséhez, a szereplők összefogásával, közös kezdeményezéseivel;
- a társadalmi szerepvállalás növekedéséhez;
- a generációk közötti párbeszéd javulásához;
- a társadalmi integráció elősegítéséhez;
- a fiatalok helyben tartásához, idevonzásához;
- a környezettudatosság, egészségtudatosság, a szociális érzékenység javításához.

A koncepcióban meghatározott fejlődés centrikusság a legfontosabb vezérelve a közösséget érintő fontos döntéseknek.

Az elmúlt időszak társadalmi – technológiai kihívásai, a generációk közötti szemléletmódbeli különbségek, információs és kommunikációs gátak szükségessé teszik olyan közösségorientált programok szervezését, amelyek közös akaratra építve, ám újszerű eszközökkel, a korábbitól eltérő dinamikával fogalmazzák meg a város fenntartható fejlődési programját, ahol az egyén és közösség boldogulása nem lehet a környezet kárára, és ahol a gazdaság fokozott társadalmi szerepvállalása közösség-szervező erővé válik.

5. A stratégia célhierarchiája

A helyi közösségi fejlesztési stratégia átfogó célja: a helyi értékekre, kulturális és természeti örökségre épülő, inspiráló, pezsgő, minőségi közösségi élet feltételeinek megteremtése Komárom városában.

Stratégiai célok:	Beavatkozási területek/műveletek
S1.) Közösségi élet minőségi infrastrukturális háttérének megteremtése	6.1.1. Innovatív, területi közösségi szolgáltatást biztosító városi kulturális létesítmények felújítása, illetve eszközfejlesztés

	6.1.3. Városi épített örökség megőrzése, kulturális és közösségi célú megújítása
S2.) Kulturális és közművelődési intézmények, szolgáltatások, feladatellátók humán infrastruktúrájának fejlesztése	6.1.4. Helyi (városrészi, szomszédsági) identitást erősítő tevékenységek: helytörténeti, honismereti, helyi örökség programok. A megújított infrastruktúra közösségi használatát biztosító kulturális, közösségi programok szervezése, lebonyolítása, a szabadidő-eltöltés minőségének javítása, közösségi önképzési folyamatok helyszínnel és programokkal történő támogatása
S3.) Közösségi események, programok, szolgáltatások szervezett, összehangolt struktúrájának kialakítása, közös, éves programterv.	6.1.2. Közösség- és kultúra vezérelt helyi gazdaságfejlesztési kezdeményezések támogatása 6.1.4. Helyi (városrészi, szomszédsági) identitást erősítő tevékenységek: helytörténeti, honismereti, helyi örökség programok. A megújított infrastruktúra közösségi használatát biztosító kulturális, közösségi programok szervezése, lebonyolítása, a szabadidő-eltöltés minőségének javítása, közösségi önképzési folyamatok helyszínnel és programokkal történő támogatása
S4.) Helyi értékek gondozása, ismertségének növelése, identitásalkotó szerepének, gazdasági jelentőségének megfelelő támogatása.	6.1.2. Közösség- és kultúra vezérelt helyi gazdaságfejlesztési kezdeményezések támogatása 6.1.4. Helyi (városrészi, szomszédsági) identitást erősítő tevékenységek: helytörténeti, honismereti, helyi örökség programok. A megújított infrastruktúra közösségi használatát biztosító kulturális, közösségi programok szervezése, lebonyolítása, a szabadidő-eltöltés minőségének javítása, közösségi önképzési folyamatok helyszínnel és programokkal történő támogatása
S5.) A társadalmi befogadást, az együttműködést segítő kezdeményezések generálása.	6.1.4. Helyi (városrészi, szomszédsági) identitást erősítő tevékenységek: helytörténeti, honismereti, helyi örökség programok. A megújított infrastruktúra közösségi használatát biztosító kulturális, közösségi programok szervezése, lebonyolítása, a szabadidő-eltöltés minőségének javítása, közösségi önképzési folyamatok helyszínnel és programokkal történő támogatása
S6.) Közösségépítés, civil szektor fejlesztése	6.1.4. Helyi (városrészi, szomszédsági) identitást erősítő tevékenységek: helytörténeti, honismereti, helyi örökség programok. A megújított infrastruktúra közösségi használatát biztosító kulturális, közösségi programok szervezése, lebonyolítása, a szabadidő-eltöltés minőségének javítása, közösségi önképzési folyamatok helyszínnel és programokkal történő támogatása

Horizontális célok:

- Kooperáció ösztönzése
- Aktív részvétel elősegítése

A HKFS készítői, a bevont szervezetek, személyek egyaránt, egybehangzóan megfogalmazott véleménye, hogy a közösségi kulturális élet szereplői között hatékonyabb kommunikáció, kooperáció szükséges.

A fenntartható működéshez, a magas színvonalú közösségi élethez elengedhetetlen, hogy a különböző jellemzőkkel, tapasztalatokkal, tudással és értékekkel bíró társadalmi csoportok, helyi szereplők között kialakuljon egy sokrétű együttműködési rendszer, amelyben minden szereplő megtalálja a helyét, szerepét, ezáltal hozzáadott értékkel bír a közösség számára. Ezáltal a képességek és készségek összeadódásából, a tudás- és tapasztalatcseréből a teljes közösség profitálhat. E cél megvalósításához elengedhetetlen az együttműködés összehangolása.

Minden közösségi kezdeményezés alapja az aktív részvétel. A helyi lakosok bevonása, a generációs különbségek, a szegregáció eltüntetése, az aktív, minőségi közösségi élet alapfeltétele. Ennek elősegítésére minden, a HACS által támogatható kezdeményezésnek jól definiálhatóan tartalmaznia kell olyan elemeket, melyek az aktivitás fokozását segítik elő.

A HKFS révén elérni tervezett számszerűsíthető adatok, célok:

A célokhoz rendelt indikátorok a következők:

Specifikus célok	Mutató	Célérték (2020. december 31.)	Adatforrás	Alap
S1. Közösségi élet minőségi infrastrukturális háttérének megteremtése	Városi területeken épített vagy renovált köz- vagy kereskedelmi épületek (m ²)	300	Monitoring adatok (kedvezményezettek beszámolóí, műszaki napló adatokkal – HACS jelentései)	ERFA
	Városi területeken létrehozott vagy helyreállított nyitott terek (m ²)	250	Monitoring adatok (kedvezményezettek beszámolóí, műszaki napló adatokkal – HACS jelentései)	
S2. Kulturális és közművelődési intézmények, szolgáltatók, feladatellátók humán infrastruktúrájának fejlesztése	Közösségi szinten irányított városi helyi fejlesztési stratégiával érintett település lakosság száma (fő)	19100	KSH statisztikai adat	
	A kormányzati, önkormányzati, ill. társadalmi partnerek vagy nem önkormányzati szervezetek által a HFS (HKFS) keretében	1	Támogatott projektek adatbázisa, monitoring adatok (kedvezményezettek beszámolóí – HACS jelentései)	ESZA

	tervezett és végrehajtott programok száma (db)			
S3.) Közösségi események, programok, szolgáltatások szervezett, összehangolt struktúrájának kialakítása, közös, éves programterv	Közösségi szinten irányított városi helyi fejlesztési stratégiával érintett település lakosság száma (fő)	19100	KSH statisztikai adat	
S4.) Helyi értékek gondozása, ismertségének növelése, identitásalkotó szerepének, gazdasági jelentőségének megfelelő támogatása	A kormányzati, önkormányzati, ill. társadalmi partnerek vagy nem önkormányzati szervezetek által a HFS (HKFS) keretében tervezett és végrehajtott programok száma (db)	8	Támogatott projektek adatbázisa, monitoring adatok (kedvezményezettak beszámolóí – HACS jelentéseí)	
S5.) A társadalmi befogadást, az együttműködést segítő kezdeményezések generálása				
S6.) Közösségépítés, civil szektor fejlesztése				

Az ERFA beavatkozásokhoz rendelt eredménymutatók:

- A HKFS végrehajtás keretében megújított közösségi tereket rendszeresen igénybe vevő lakosság aránya
- A közösségi, szabadidős, közszolgáltatást nyújtó terekkel és létesítményekkel való lakossági elégedettség.

Az ESZA beavatkozásokhoz rendelt eredménymutatók:

- Kulturális, közművelődési, szabadidős intézmények látogatottsága

A specifikus célok és a célokhoz rendelt műveletek kiegészítik egymást, egyfelől az ESZA és ERFA alapok komplementer felhasználása révén, másfelől a beavatkozások logikáját egy egységes rendszerben terveztük, kizárva az esetlegességeket, az egyszeri, egyedi, fenntarthatatlan, csekély hatással járó megoldásokat. Ezt a logikai rendszert a következő **stratégiai mátrix** foglalja össze:

Specifikus célok	S1. Közösségi élet minőségi infrastrukturális háttérének megteremtése	S2. Kulturális és közművelődési intézmények, szolgáltatók, feladatellátók humán infrastruktúrájának fejlesztése	S3. Közösségi események, programok, szolgáltatások szervezett, összehangolt struktúrájának kialakítása, közös, éves programterv	S4. Helyi értékek gondozása, ismertségének növelése, identitásalkotó szerepének, gazdasági jelentőségének megfelelő támogatása	S5. A társadalmi befogadást, az együttműködést segítő kezdeményezések generálása	S6. Közösségépítés, civil szektor fejlesztése
A specifikus célokat megvalósító közvetlen műveletek	6.1.1.	6.1.1.	6.1.4.	6.1.2.	6.1.4.	6.1.1.
	6.1.3.	6.1.3.		6.1.4.		6.1.4.
Specifikus célok megvalósulását közvetetten segítő műveletek	6.1.2.	6.1.2.	6.1.1.	6.1.1.	6.1.1.	6.1.3.
	6.1.4.	6.1.4.	6.1.3.	6.1.5.	6.1.3.	6.1.4.

6. Cselekvési terv

6.1 A beavatkozási területek/műveletek leírása

A kitűzött stratégiai célok eléréséhez az alábbi beavatkozási területeket határoztuk meg:

- Kulturális és közösségi terek minőségi javítása a helyi közösségek együttműködésének érdekében
- Közösség- és kultúra vezérelt helyi gazdaságfejlesztési kezdeményezések támogatása
- Városi épített örökség megőrzése, kulturális és közösségi célú megújítása
- Rekreatív- és sportcélú zöldfelületi közösségi terek és közterek fejlesztése
- Esélyegyenlőségi célkitűzések megvalósulását elősegítő helyi közösségi kezdeményezések, programok támogatása
- A helyi hagyományok, kulturális értékek és tudományos ismeretanyag átadását szolgáló oktatási-nevelési és ismeretterjesztő programok
- Helyi társadalmi, közösségi és kulturális akciók, rendezvények, fesztiválok
- Rendszeres szabadidős és önképzési elfoglaltságot biztosító közösségi és kulturális programsorozatok, foglalkozások, klubok

A HKFS keretében az alábbi területeken kerülhet sor beavatkozásra, fejlesztési projektek támogatására:

6.1.1. Innovatív, területi közösségi szolgáltatást biztosító városi kulturális létesítmények felújítása, illetve eszközfejlesztés

Az intézkedés keretében kulcsprojekt támogatása nem tervezett.

Indoklás: A HKFS tervezése során egyértelművé vált, hogy a helyi közösség legfontosabb igényét a meglévő, leromlott állapotú közösségi házak, művelődési házak felújítása, bővítése jelenti. E fejlesztési igény erős társadalmi támogatottsággal bír, a felújítandó helyszínek többrétű hasznosítási lehetőségei révén a célcsoportok széles körének szükségleteit képesek lesznek magasabb színvonalon kielégíteni, közösségi térként funkcionálhatnak klubok, egyesületek, kisebb közösségek, civil szerveződések számára.

A beavatkozás fő célja, hogy a már működő, helyi igényekhez igazodó közösségi, kulturális intézmények kerüljenek felújításra, fejlesztésre, lehetővé téve, hogy innovatív, komplex szolgáltatásokat nyújtsanak a helyi társadalom kapcsolatrendszerének, együttműködésének, közösségi életének fokozása érdekében.

Specifikus cél: közösségi és kulturális terek széleskörű összefogáson nyugvó fejlesztése a közösségi – társadalmi aktivitás növelése érdekében

Támogatható tevékenységek meghatározása: Közintézmény belső tereinek kulturális, közösségi célú megújítása, épület felújítás, eszközbeszerzés, a szabadidő aktív eltöltését szolgáló lehetőségek, többfunkciós terek létrehozása Komárom város területén.

Használatban lévő, illetve használaton kívüli épület, épületegység, épületegyüttesek alábbi funkciók ellátásához szükséges korszerűsítése, kibővítése, átalakítása, felújítása:

- élményfunkciók közvetítésére szolgáló terek (pl. kiállító tér, interaktív kiállítóterek, hangversenyterem)

- civil szervezetek befogadására, közönség-kapcsolati és ügyfélforgalmi tevékenységére alkalmas terek
- kreatív foglalkoztató terek a gyermek- és ifjúsági korosztálynak
- tárgyaló-, előadó- és oktatóterek
- irodahelyiségek
- közösségi alkalmakat kiszolgáló terek (pl.: szakkör, klub-foglalkozás, ismeretterjesztő előadások, stb.)
- családbarát környezet kialakítását célzó fejlesztések
- könyvtári és egyéb közgyűjteményi (pl. kiállítótér, levéltári szolgáltatások stb.) funkciók ellátására alkalmas terek kialakítása
- vendéglátó-szolgáltatásra alkalmas helyiség (büfé, étterem, konyha) kialakítása
- egyéb, a fenti funkciókat kiszolgáló helyiségek.

Az épületek környezetében támogatható tevékenységek:

- parkosítás: sétautak felújítása, zöldfelületet helyreállító rekonstrukció, zöldfelület növelése (növények telepítése), növényállomány rekonstrukciója, épületek, parkok díszkivilágítása
- egyedi adottságokra alapozott fejlesztések
- épített környezetben a járdák, gyalogutak kialakítása
- parkoló kialakítása a célépület bejáratához maximum 50 méter távolságban
- a kulturális és/vagy közösségi tér fő tevékenységekhez kapcsolódó, egyéb infrastrukturális fejlesztések.

Kiegészítő jelleg, lehatárolás: Az ERFA beavatkozást a HKFS ESZA típusú tevékenységei erősítik. A kapcsolódó az ESZA típusú felhívások során figyelembe kell venni a beavatkozást, e mellett a beruházás rövid és hosszú távú hasznosíthatóságának biztosítása érdekében saját önkormányzati és egyéb lehetőségeket is szükséges bemutatni a támogatási kérelem összeállításánál.

Komáromban a korábbi városközpont rehabilitációs projektben korszerűsítettük a mozit, illetve kialakítottunk egy kisebb események befogadására alkalmas rendezvényközpontot. A TOP projekt keretében kapcsolódik egy látogatóközpont kialakítása, valamint egy nonprofit szolgáltatóház beindítása.

A művelet célcsoportja: Kedvezményezett: önkormányzat, költségvetési szerv, többségi önkormányzati tulajdonú nonprofit gazdasági társaság.

Közvetlen célcsoport: a felújítás révén létrejövő közművelődési színterek kialakítása lehetővé teszi a célcsoportok széles körének elérését:

- helyi lakosság
- civil szervezetek, egyesületek;
- helyi óvodás-, iskolás- és fiatalok lakosság;
- helyi és térségi művészek;
- családok;
- intézményvezetők, programszervezők.

A kiválasztási kritériumok, alapelvek:

- Illeszkedés a HKFS célrendszeréhez
- Illeszkedés Komárom Város Helyi Esélyegyenlőségi Programjához
- Valamennyi korosztály bevonása biztosított legyen
- HKFS kapcsolódó ESZA programjainak bevonása

A támogatási kérelmek elbírálásánál előnyt élveznek:

- fenntartható fejlődés szempontjainak (pl. helyi és megújuló energiaforrások) alkalmazása;
- együttműködés oktatási-nevelési, felsőoktatási intézménnyel, egyéb kulturális és társadalmi szervezetekkel;
- saját forrás hozzárendelése.

Tervezett forrás: A Felhívás meghirdetésekor a támogatásra rendelkezésre álló tervezett keretösszeg: 175 millió Ft. A támogatott támogatási kérelmek várható száma: 2-3 db.

Az igényelhető vissza nem térítendő támogatás összege: minimum 5 millió Ft, maximum 160 millió Ft. A támogatás maximális mértéke az összes elszámolható költség 100 %-a.

Forrás ütemezése	2018	2019	2020	Összesen
(ezer Ft)	0	145.000	30.000	175.000

A megvalósítás tervezett időintervalluma: A beavatkozáshoz tartozó helyi felhívások várható megjelenése 2018. szeptember 30. A támogatott projektek megvalósítására maximum 18 hónap áll rendelkezésre. Forrás: ERFA

6.1.2. Közösség- és kultúra vezérelt helyi gazdaságfejlesztési kezdeményezések támogatása

Az intézkedés keretében kulcsprojekt támogatása nem tervezett.

Indoklás, alátámasztás: A beavatkozási területet az indokolja, hogy az üzleti szféra elhivatottsága, tudatos magatartása (pl. társadalmi felelősségvállalás) és aktív közreműködése kulcsszerepet játszik a kulturális és közösségi élet felélénkítésében és hosszú távon is fenntartható működtetésében. A kulturális és közösségi programok tervezése során figyelmet kell fordítani a vállalkozások bevonására, valamint teret szükséges biztosítani számukra a fejlesztésre kerülő épületekben, tereken és a megvalósuló rendezvényeken.

A helyi identitás és kötődés megerősítésében, illetve a hagyományok és a kulturális örökség továbbításában játszott szerepük miatt kiemelt célterülete a beavatkozásnak a kézműves és egyéb helyi termékek népszerűsítése, valamint az azokat előállító vállalkozások, helyi termelők támogatása. Programnak a gazdaságra gyakorolt hatása (közvetetten járuljon hozzá a munkahelyek megőrzéséhez, új munkahelyek teremtéséhez)

Specifikus cél: A beavatkozás célja a helyi termékek felkarolása, népszerűsítése; a helyi identitás részét képező kulturális örökségek, értékek megőrzése; a város és a városban működő gazdasági szereplők – egységes arculat, kommunikációs üzenet menti – ismertségének növelése; a város turisztikai pozíciójának erősítése, megítélésének javítása; valamint a köz-, üzleti- és civil szféra közötti együttműködések szélesítése, mélyítése, ezáltal a lokális gazdaság megerősítése. Mindezek által a beavatkozás a „Helyi adottságok és kulturális értékek fenntartható közösségi és gazdaságfejlesztési célú hasznosítása” specifikus cél elérését támogatja.

Támogatható tevékenységek meghatározása: Helyi kézműves és gasztronómiai hagyományok felelevenítése, hazai és külföldi "jó példák" ismertetése, előadások, rendezvények szervezése, tanácsadás és ismeretterjesztési tevékenységek, közösségépítő tevékenységek, helyi termelők kedv indukálása, termelők közösségek létrehozásának segítése:

- A termékek értékesítéséhez kapcsolódóan a megjelenéshez, népszerűsítéséhez, hálózatokhoz történő csatlakozáshoz szükséges marketing eszközök.
- A termékek minősítése, védjegyrendszerhez történő csatlakozás és/vagy minőségirányítási rendszer bevezetése.
- "Helyi termék" minősítés létrehozása.
- Fenntartható, környezetbarát ismeretek átadása és szemléletformáló előadások szervezése.
- Kézműves foglalkozások, tanfolyamok megszervezése és megtartása.
- Marketing stratégia kidolgozása és megvalósítása.
- Kulturális programokhoz, fejlesztésekhez kapcsolódó gazdasági funkciók megerősítése.

Kiegészítő jelleg, lehatárolás: Komáromban a korábbi városközpont rehabilitációs projekthez kapcsolódóan már elindult a helyi piac megújítása, az őstermelők bevonása, így a CLLD beavatkozási területe kiegészítő funkciót lát el, azzal hogy elsősorban a helyi termékek népszerűsítését, piachoz jutását támogatja. A helyi termékekhez kapcsolódó branding továbbá jól illeszkedik a TDM szakmai programjához, mely azok értékesítési, turisztikai hasznosítási lehetőségeit teremti meg.

A művelet célcsoportja: Kedvezményezett: önkormányzat, nemzetiségi önkormányzat, költségvetési szerv, többségi önkormányzati tulajdonú nonprofit gazdasági társaság, civil szervezet, egyház.

Elsődleges célcsoportok a

- helyi és/vagy kézműves termék előállításával, termékértékesítéssel, turizmussal foglalkozó mikro-és kisvállalkozások, főállású és nem főállású őstermelők;
- szociális szervezetek;
- civil szervezetek.

Továbbá a beavatkozás célcsoportjába tartoznak azok a lakosok, különösképpen a gyermekek és fiatalok, akiknek a helyi- és kézműves termékek és technikák megismerésével megerősödik a város és a térség iránti kötődése, identitástudata.

A kiválasztási kritériumok, alapelvek:

- Illeszkedés a HKFS célrendszeréhez;
- Illeszkedés Komárom Város Helyi Esélyegyenlőségi programjához;
- Jó gyakorlatokat megvalósító LEADER vagy CLLD HACS-okkal való együttműködés;
- A program hosszú távú gazdasági fenntarthatósága;
- A fejlesztés jelentős mértékben hozzájárul a helyi termékek, helyi termelők piacra jutásához.
- A fejlesztési elképzelés megvalósításába a konzorciumi partnereken kívül egyéb együttműködő szervezetek bevonásra kerültek.
- A beruházás közvetlenül vagy közvetve hozzájárul a foglalkoztatás-növeléshez, vagy a foglalkoztatottság megtartásához.

- Kiválasztási alapelv továbbá, hogy olyan termékek népszerűsítése támogatott, melyek helyben vagy a térségben készülnek (nem importált, nem az ország más részéből származnak), helyi hozzáadott értéket (munkaerő, alapanyag) tartalmaznak;
- élelmiszer vagy hagyományőrző portékák, kézműves termékek (nem tömegcikk, nem nagyipari termék);
- helyi specialitás, ételkülönlegesség, használati tárgy, népi motívumokat őrző áru;

A **Felhívás 3.4.1.1. I. 1) pontja** alapján nem kezdeményezhető a HACS által olyan felhívás, amelynek keretében a támogatható tevékenységek egyike vagy mindegyike KKV-k számára vállalkozási tevékenység támogatását teszi lehetővé.

Tervezett forrás: A Felhívás meghirdetésekor a támogatásra rendelkezésre álló tervezett keretösszeg: 26 millió Ft. A támogatott támogatási kérelmek várható száma: 6-8 db.

Az igényelhető vissza nem térítendő támogatás összege: minimum 500 ezer Ft, maximum 5 millió Ft. A támogatás maximális mértéke az összes elszámolható költség 100 %-a.

Forrás ütemezése:

Forrás ütemezése	2018	2019	2020	Összesen
(ezer Ft)	0	6.000	20.000	26.000

A megvalósítás tervezett időintervalluma: A beavatkozáshoz tartozó helyi felhívások várható megjelenése 2019. február 28. A támogatott projektek megvalósítására maximum 12 hónap áll rendelkezésre. Forrás: ESZA

6.1.3. Városi épített örökség megőrzése, kulturális és közösségi célú megújítása

Az intézkedés keretében kulcsprojekt támogatása nem tervezett.

Indoklás, alátámasztás: Komárom épített kulturális öröksége rendkívül gazdag, elemei a helyi identitás meghatározó részét képezik. Ugyanakkor a fenntartók (pl. önkormányzat vagy a helyi közösségek) korlátozott teherviselő-képessége miatt elmaradó állagmegóvási és helyreállítási munkák következtében azok állapota leromlott. Az épületállomány sok esetben alul- vagy egyáltalán nem hasznosított, így nem tud méltó funkciót betölteni a helyi közösség életében. Ez áttételesen visszahat a közösségek összetartó erejére, a település népességmegtartó erejére és az egyéb társadalmi folyamatokra.

Specifikus cél: A beavatkozás alapvető célja a városi közösségi/kulturális élet színtereiként szolgáló, nem korszerű épületek (és azok környezetének) hiteles és fenntartható megújítása, kulturális funkcióinak megerősítésével és nagyközönség számára elérhetővé tételével, ezáltal enyhítve a társadalmi egyenlőtlenségeket.

A beavatkozás a „Helyi adottságok és kulturális értékek fenntartható közösségi és gazdaságfejlesztési célú hasznosítása” specifikus cél elérését támogatja.

Támogatható tevékenységek meghatározása: A projektgazdák az alábbiakban meghatározott támogatható tevékenységeket valósíthatják meg:

- a beavatkozás céljainak megfelelő ingatlan kulturális funkcióinak megerősítését és a nagyközönség számára elérhetővé tételét szolgáló megújítása;
- műemléki épület közvetlen környezetének hiteles megújításához szükséges átalakítás, bővítés, felújítás és/vagy helyreállítás valamint kapcsolódó infrastrukturális fejlesztések;
- a projekthez szorosan kapcsolódó és nélkülözhetetlen műszaki eszközök, szoftverek, valamint bútorok, berendezések beszerzése, amennyiben nem áll rendelkezésre.

Kiegészítő jelleg, lehatárolás: Az ERFA beavatkozást a HKFS ESZA típusú tevékenységei erősítik, az ESZA felhívások alapkövetelményként fogalmazzák meg a kiegészítő jelleg bemutatását – a beruházás rövid és hosszú távú hasznosíthatóságának biztosítása érdekében.

A beavatkozási területet kiegészíti a római kori Brigetio (mai Szöny) területén megtalált fürdőromra épülő látogatóközpont kialakítása a GINOP-7.1.6-16 kiírás keretében. Kiegészíti továbbá a Komáromi Helyi Értéktár, mely 2013. óta gyűjti és rendszerezi a helyi épített értékeket is. Az önkormányzat jelentős összegeket áldoz a településen található templomok felújítására.

A művelet célcsoportja: Kedvezményezett: önkormányzat, költségvetési szerv, többségi önkormányzati tulajdonú nonprofit gazdasági társaság.

Elsődleges célcsoport a helyi lakosság, azon belül az oktatási-nevelési intézmények tanulói, ifjúsági célcsoportok, kulturális, művészeti szervezetek és intézmények.

A kiválasztási kritériumok, alapelvek: Az épített kulturális örökség megőrzése és fenntartható használata olyan megalapozott módon kell, hogy megvalósuljon, amely segíti a valódi szükségleteken alapuló társadalmi befogadást a kulturális és közösségi javakhoz való hozzáféréseken keresztül. A felújítási munkák során szem előtt kell tartani azt a célt, hogy a fejlesztendő ingatlan:

- kulturális és/vagy közösségi funkciója hangsúlyosabbá váljon, vagy új kulturális és/vagy közösségi funkció kerüljön kialakításra;
- széles körben elérhetővé tegye a kulturális javakat, különös tekintettel a társadalmilag hátrányos helyzetű csoportokra.

A felhívás keretében támogatandó projektnek a felhívás céljaihoz való hozzájárulása különösen fontos az alábbi szempontok alapján:

- fejlesztéssel érintett kulturális örökségi érték állapota leromlott és/vagy alulhasznosított
- kialakítandó funkciók sokfélesége
- társadalmi befogadásért tett erőfeszítések
- környezeti fenntarthatósági szempontok

Tervezett forrás: A Felhívás meghirdetésekor a támogatásra rendelkezésre álló tervezett keretösszeg: 61.666.667 Ft. A támogatott támogatási kérelmek várható száma: 7-11 db.

Az igényelhető vissza nem térítendő támogatás összege: minimum 1 millió, maximum 10 millió Ft. A támogatás maximális mértéke az összes elszámolható költség 100 %-a.

Forrás ütemezése	2018	2019	2020	Összesen
(ezer Ft)	0	50.000	11.667	61.667

A megvalósítás tervezett időintervalluma: A beavatkozáshoz tartozó helyi felhívások várható megjelenése 2019. február 28. A támogatott projektek megvalósítására maximum 14 hónap áll rendelkezésre. Forrás: ERFA

6.1.4. Helyi (városrészi, szomszédsági) identitást erősítő tevékenységek: helytörténeti, honismereti, helyi örökség programok, valamint kulturális, közösségi programok szervezése, lebonyolítása, a szabadidő-eltöltés minőségének javítása, közösségi önképzési folyamatok helyszínnel és programokkal történő támogatása

Az intézkedés keretében kulcsprojekt támogatása nem tervezett.

Indoklás, alátámasztás: Komárom szellemi kulturális öröksége rendkívül gazdag, elemei a helyi identitás meghatározó részét képezik. A közösségi élet fejlesztéséhez a közös örökségekre építő élő hagyományörzés, a hagyományos mesterségek felelevenítése, rendezvények szervezése elengedhetetlen feltétel.

Ez áttételesen visszahat a közösségek összetartó erejére, a település népességmegtartó erejére és a társadalmi folyamatokra. A helyi identitást erősítő, ugyanakkor a gazdasági életre is hatással lévő kulturális, közösségi programok szervezése a szabadidő minőségének javítása, közösségi önképzési folyamatok támogatása egybehangzó igényként jelent meg a workshopokon. A megújuló közösségi tereknek alkalmasnak kell lenni ilyen kezdeményezések, programok befogadására. A kezdeményezések hozzájárulnak a közösségi élet interaktivitásának fokozásához, a társadalmi részvétel növeléséhez, a célcsoportok intézményekbe, közösségi közművelődési helyszínekre való bevonásához.

Specifikus cél: A beavatkozás alapvető célja a városi közösségi/kulturális élet színtereiként szolgáló megújított terekben az új funkciók bevezetése és a régiek megújítása révén a célcsoportok hatékony bevonása, ezáltal enyhítve a társadalmi egyenlőtlenségeket és a hagyományokból táplálkozó, lokálpatriotizmust erősítő közösségmegtartás. További cél a városi közösségi/kulturális élet színtereiként szolgáló, felújítandó épületek „élettel megtöltése” a közösségi élet „kivitele” a városi közterekre, nyitott közösségi helyszínekre.

A beavatkozás a „helyi (városrészi, szomszédsági) identitást erősítő tevékenységek: helytörténeti, honismereti, helyi örökség programok, valamint a „kulturális, közösségi programok szervezése, lebonyolítása, a szabadidő-eltöltés minőségének javítása, közösségi önképzési folyamatok helyszínnel és programokkal történő támogatása” specifikus cél elérését támogatja.

Támogatható tevékenységek meghatározása: A projektgazdák az alábbiakban meghatározott támogatható tevékenységeket valósíthatják meg:

- hagyományörző, honismereti, a helyi örökséget a középpontba helyező programok, vetélkedők, rendezvények, nonformális oktatás-képzés, közösségi művelődési lehetőségek megteremtése
- helyi identitást erősítő programok, rendezvények megszervezése.

- közösségi rendezvények, kulturális programok szervezése, lebonyolítása, minőségi szabadidős programok megvalósítása
- szabadtéri rendezvények megtartása a nyílt közösségi tereken
- célcsoportok bevonása, önkéntesség népszerűsítése.

Kiegészítő jelleg, lehatárolás: Az önkormányzat minden évben jelentős összeggel támogatja – pályázat útján – a helyi civil szervezeteket. (2016-ban ez az összeg 122 M Ft volt, 2017-ben pedig 203 M Ft). Komárom évek óta bonyolítja a „Kincset ér” című prevenció programot. A civil szervezetek – önkormányzati támogatásból is – több nagyrendezvényt szerveznek az év folyamán (pl: Hon-nap). Ezen kívül működik a Múzeumbarát Kör. TOP 1.2.1 intézkedése keretében támogatható a turisztikai jelentőségű rendezvényinfrastruktúra támogatás. Jelen művelet azonban hangsúlyosan nem a turisztikai szempontok mentén nyújt támogatást a helyi közösségeknek.

A művelet célcsoportja: Kedvezményezett: önkormányzat, nemzetiségi önkormányzat, költségvetési szerv, többségi önkormányzati tulajdonú nonprofit gazdasági társaság, civil szervezet, egyház.

Elsődleges célcsoport a helyi lakosság, azon belül az oktatási-nevelési intézmények tanulói, ifjúsági célcsoportok, kulturális, művészeti szervezetek és intézmények, azonos érdeklődésű, kötődésű csoportok.

A kiválasztási kritériumok, alapelvek:

- illeszkedés a HKFS célrendszeréhez
- illeszkedés Komárom Város Helyi Esélyegyenlőségi Programjához
- a rendezvény hosszú távú koncepciójának bemutatása (a projektzárást követő időszak vonatkozásában is)
- komplex, több célcsoportot bevonó kezdeményezések támogatása preferált
- városrészek közötti együttműködést segítő, hatékonyságot fokozó rendezvények, programok
- programsorozatok, melyek a fenntarthatóság elvárásának is megfelelnek

A felhívás keretében támogatandó projektnek a felhívás céljaihoz való hozzájárulása különösen fontos az alábbi szempontok alapján:

- változatos programkínálat
- társadalmi befogadásért tett erőfeszítések
- társadalmi fenntarthatósági szempontok

Helyi szükségleteken alapuló, vagy már bejáratott, vagy új, innovatív elemet tartalmazó projektek, rendezvények, kezdeményezések támogatása a cél. Az ideális projekt:

- széles körű részvételt tesz lehetővé a legtöbb célcsoportnak,
- színvonalas kikapcsolódási lehetőséget tartalmaz
- figyelembe veszi az életkori sajátosságokat,
- több korcsoportnak tud kulturális programot, közösségi élményt biztosítani.
- illeszkedik a HKFS célrendszeréhez, Komárom Város Helyi Esélyegyenlőségi programjához,
- a rendezvény hosszú távú koncepciójának bemutatása (a projektzárást követő időszak vonatkozásában is) szükséges

A felhívás keretében támogatandó projektnek a felhívás céljaihoz való hozzájárulása különösen fontos az alábbi szempontok alapján:

- társadalmi befogadásért tett erőfeszítések
- fenntarthatósági szempontok

Tervezett forrás: A Felhívás meghirdetésekor a támogatásra rendelkezésre álló tervezett keretösszeg: 107.333.333 Ft. A támogatott támogatási kérelmek várható száma: 11 -15 db. Az igényelhető vissza nem térítendő támogatás összege: minimum 1 millió Ft, maximum 10 millió Ft. A támogatás maximális mértéke az összes elszámolható költség 100 %-a.

Forrás ütemezése	2018	2019	2020	Összesen
(ezer Ft)	0	17.333	90.000	107.333

A megvalósítás tervezett időintervalluma A beavatkozáshoz tartozó helyi felhívások várható megjelenése 2019. február 28. A támogatott projektek megvalósítására maximum 12 hónap áll rendelkezésre. Forrás: ESZA

A tervezett műveletek meghirdetése a 2014-2020 programozási időszakban az egyes európai uniós alapokból származó támogatások felhasználásának rendjéről szóló 272/2014. (XI. 5.) Korm. rendelet előírásainak megfelelően történik. A HACCS meghatározza az éves fejlesztési keretét, amelyre a standard eljárásrend szabályai szerint felhívást tesz közzé.

A helyzetfeltárás, a szükségletek, a célok és a tervezett műveletek

S o r s z á m	Megnevezés	Indoklás, alátámasztás	Specifikus cél	Támogatható tevékenységek	Kiegészítő jelleg, lehatárolás	Célcsoport	Forrás (eFt)	Támogató alap	Tervezett időinter- vallum (év, hónap)
1	Közösségi közművelődési színterek, művelődési házak felújítása , bővítése Komárom város területén	A már működő, helyi igényekhez igazodó közösségi, kulturális intézmények felújítása, fejlesztése szükségszerűvé vált, mivel jelenlegi állapotukban nem alkalmasak rendezvények megtartására.	Leromlott állapotú művelődési házak, könyvtár, közösségi közművelődési színterek fejlesztése.	Használatban lévő, illetve használaton kívüli épület, épületegység, épületeryüttesek korszerűsítése, kibővítése, átalakítása és a hozzá kapcsolódó eszközbeszerzés.	A beavatkozás illeszkedik a HKFS fő stratégiai céljához, a minőségi kulturális közösségi élet infrastrukturális feltételeinek megteremtéséhe z és a tervezett ESZA tevékenységekh ez.	teljes lakosság civil szervezetek, egyesületek;	175 000	ERFA	2019.06.01. - 2020.11.30- ig
2	Közösség- és kultúra vezérelt helyi gazdaságfejleszté si kezdeményezése k támogatása	A beavatkozás célja a helyi termékek felkarolása, népszerűsítése; a helyi identitás részét képező kulturális	A hagyományok- ból táplálkozó, lokálpatriotizmu st erősítő közösségmegtart ás.	Helyi kézműves és gasztronómiai hagyományok felelevenítése, előadások, rendezvények szervezése, tanácsadás és	A beavatkozás szorosan illeszkedik a HKFS tervezett infrastrukturális fejlesztéseire, hiszen azokat tölti meg	teljes lakosság helyi és/vagy kézműves termék előállításáva l foglalkozó	26 000	ESZA	2019.11.01. - 2020.10.30- ig

		örökségek, értékek megőrzése; a város és a városban működő gazdasági szereplők – egységes arculat, kommunikációs üzenet menti – ismertségének növelése		ismeretterjesztési tevékenységek, közösségépítő tevékenységek, helyi termelők kedv indukálása, termelők közösségek létrehozásának segítése	közösségi programokkal.	mikro-és kisvállalkozások, őstermelők			
--	--	--	--	--	-------------------------	---------------------------------------	--	--	--

3.	Városi épített örökség megőrzése, kulturális és közösségi célú megújítása	Az épületállomány jelenlegi állapota miatt sok esetben alul- vagy egyáltalán nem hasznosított, így nem tud méltó funkciót betölteni a helyi közösség életében. Szükség van a szabadtéri kulturális – szabadidős terekre, ahol korosztályfüggetlen programok szervezhetők.	A beavatkozás alapvető célja a városi közösségi/kulturális élet szintereiként szolgál(hat)ó leromlott állapotú, védelem alatt álló épített kulturális örökségi értékek és azok környezetének hiteles és fenntartható megújítása	Védett épület közvetlen környezetének hiteles megújításához szükséges átalakítás, bővítés, felújítás és/vagy helyreállítás valamint kapcsolódó infrastrukturális fejlesztések projekthez szorosan kapcsolódó és nélkülözhetetlen műszaki eszközök, szoftverek, valamint bútorok,	A beavatkozás illeszkedik a HKFS fő stratégiai céljához, a minőségi kulturális közösségi élet infrastrukturális feltételeinek megteremtéséhez és a tervezett ESZA tevékenységekhez.	teljes lakosság, kulturális, művészeti szervezetek, intézmények	61 667	ERFA	2019.10.01. - 2020.11.30-ig
----	--	---	---	--	---	---	--------	------	-----------------------------

				berendezések beszerzése					
4	<p>Helyi (városrészi, szomszédsági) identitást erősítő tevékenységek: helytörténeti, honismereti, helyi örökség programok, valamint kulturális, közösségi programok szervezése, lebonyolítása, a szabadidő-eltöltés minőségének javítása</p>	<p>A közösségi élet fejlesztéséhez a közös örökségekre építő élő hagyományörzés, a hagyományos mesterségek felelevenítése, rendezvények szervezése elengedhetetlen feltétel. A helyi identitást erősítő, ugyanakkor a gazdasági életre is hatással lévő kulturális, közösségi programok szervezése a szabad-idő minőségének javítása, közösségi önképzési folyamatok támogatása</p>	<p>a városi közösségi/kulturális élet színtereiként szolgáló megújított terekben az új funkciók bevezetése és a régiók megújítása révén a célcsoportok hatékony bevonása, ezáltal enyhítve a társadalmi egyenlőtlenségeket. Hagyományokból táplálkozó, lokálpatriotizmust erősítő közösségépítés és közösségmegtartás. A városi közösségi/kulturális élet színtereiként</p>	<p>hagyományörző, honismereti, a helyi örökséget a középpontba helyező programok, vetélkedők, rendezvények, non-formális oktatás-képzés, közösségi művelődési lehetőségek megteremtése, hagyományos rendezvények, programok megvalósítása</p>	<p>A beavatkozás szorosan illeszkedik a HKFS tervezett infrastrukturális fejlesztéséhez, hiszen azokat tölti meg közösségi programokkal.</p>	<p>a teljes lakosság, kulturális, művészeti szervezetek, intézmények, a településre érkező turisták</p>	107.33 3	ESZA	2019.11.01. - 2020.10.30- ig

			szolgáló, felújítandó épületek „élettel megtöltése” a közösségi élet „kivitele” a városi közterekre, nyitott közösségi helyszínekre.						
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

6.2 Együttműködések

Specifikus cél: Komárom sajátos földrajzi fekvéséből, történelméből adódóan szoros együttműködésben éli mindennapjait a szlovákiai Révkomárom városával. A kapcsolatok sokrétűek, szerteágazóak, a társadalmi-gazdasági élet minden szereplőjére kiterjednek. Az ikervárosok közös éves testületi ülésétől, a Komáromi Napok rendezvényhétén át a határon átnyúló erődrendszer együttes Világörökség pályázataig, az intézmények együttműködésén át a határ menti oktatási egységek átjárhatóságáig szinte minden szférát érint. A város ugyanakkor számos hazai várossal, településsel ápol jó kapcsolatot, tagja a Pons Danubii EGTC-nek, közös fejlesztéseket valósít(ott) meg több településsel együtt a határ mindkét oldalán. Bár a hazai és nemzetközi partnerkapcsolatok fejlesztése közvetlenül nem jelenik meg a HKFS célrendszerében, mivel elsődlegesen a helyi szereplők együttműködésének élénkítését, az alulról jövő kulturális, közösségi kezdeményezéseket kívánja támogatni, ugyanakkor, az együttműködések, kapcsolatok szorosan illeszkednek a kulturális városfejlesztéshez és a közösségépítéshez, így tapasztalatokkal és jó példákkal szolgálhat. Ennek okán, a HACS felvállalja e kapcsolatok szorosabbra fűzését, integrálva a hazai és nemzetközi együttműködésekben felhalmozott tudást és kapcsolatrendszert a helyi fejlesztésekbe is.

Indoklás, alátámasztás: A város jelenleg is széles körű együttműködést folytat hazai és nemzetközi partnerekkel egyaránt. A hazai partnerségen belül kiemelhető a városok közötti együttműködés rendszere, pl. Balatonfüreddel kétoldalú együttműködési megállapodást kötött a város kulturális programok cseréjére, kulturális célú kooperációra, a komáromi TDM szervezet tagja a Duna-Gerecse Térségi TDM szervezetnek, melyben Tata városával alakított ki szorosabb turisztikai együttműködést.

Komáromnak 5 testvérvárosa van, a testvérvárosi kapcsolatok önkormányzati, intézményi, civil szervezeti és lakossági szinten egyaránt jelen vannak. Az együttműködések kiterjednek kulturális, művészeti, oktatási cserekapcsolatokra, pályázati együttműködésekre, diákcsera programokra, eseti jellegű találkozókra. E kapcsolatok nagyban hozzájárulnak a helyi szereplők tudásának bővítéséhez, tapasztalatainak szélesítéséhez, fenntartásuk ezért fontos feladat jelen HKFS keretében is.

Tervezett témák: a hazai és nemzetközi együttműködések szorosabbra fűzése érdekében tervezett események, tevékenységek:

- Partnerek tájékoztatása a HKFS megvalósításának fő lépéseiről, mérföldköveiről (online felületeken, elektronikus formában);
- A HKFS megvalósítása során hazai és nemzetközi partnerek fogadása a jelentősebb kulturális eseményekre, programokra;
- A HKFS megvalósítása során a városi animációs és projektfejlesztési tevékenység keretében a potenciális pályázók és a hazai, illetve nemzetközi partnerek közötti kapcsolatfelvétel, partnerség építés elősegítése, külön helyi felhívás a tárgyban azonban nem tervezett;
- Megvalósított fejlesztések kommunikációjának biztosítása a partnerek felé (online felületeken, elektronikus formában), ezek népszerűsítésére;
- Közös pályázati tevékenységek generálása, szakmai támogatása;
- Kapcsolatfelvétel más régiós HACS szervezetekkel az együttműködések szélesítése, a tapasztalatok megosztása érdekében.

Tervezett forrás: E tevékenységeket a HACS munkaszervezetének működési költségeiből kívánjuk fedezni: a költségfordítás magában foglalja a delegációk fogadásának,

elszállásolásának és ellátásának, valamint a programszervezésnek a költségét; a városi animációs tevékenységekhez, a kommunikációs aktivitásokhoz kapcsolódó dologi kiadásokat, személyi jellegű ráfordításokat és igénybevett szolgáltatásokat. A jelenleg is folyó hazai és nemzetközi együttműködések fenntartásához, a programszervezéshez, a partnerségi kapcsolatok ápolásához kapcsolódó további akciók költségét az önkormányzat és a civil szervezetek saját forrásaikból (illetve igénybevett egyéb pályázati forrásokból) biztosítják, a tervezett tevékenységek a HKFS költségvetéséből nem igényelnek többletforrást.

6.3 A stratégia megvalósításának szervezeti és eljárási keretei

6.3.1. A HACS összetétele, szervezeti egységei és ezek fő feladatai:

6.3.1.1.. A HACS összetétele:

A KHK 2016. június 6-án alakult, konzorciumi formában működik. A konzorcium vezetője Komárom Város Önkormányzata. A KHK-t jelenleg az alábbi tagok alkotják:

- 1.Komárom Város Önkormányzata
- 2.Komáromi Városgazda Közhasznú Nonprofit Kft.
- 3.Komáromi Városi Televízió Szolgáltató Nonprofit Kft.
- 4.Monostori Erőd Hadkultúra Központ Műemlékhelyreállító, Ingatlanfenntartó és -hasznosító Nonprofit Kft.
- 5.Komárom Városi Sportegyesület
- 6.Magyarock Dalszínház Színházi Egyesület
- 7.Komáromi Erődök Barátainak Egyesülete
- 8.Magyar Lovas Színház Komárom Közhasznú Egyesület
- 9.Monostori Kulturális Közhasznú Egyesület
- 10.Komáromi Turisztikai Egyesület
- 11.Szőnyi Kulturális Közhasznú Egyesület
- 12.KOMPRESS Nyomdaipari és Szolgáltató Kft.
- 13.FA-TER Személyszállító Fuvarozó és Szolgáltató Kft.
- 14.Moore Stephens Wagner Könyvvizsgáló Kft.
- 15.Géringér Autó-Motor Kft.

A köz-, a civil és a magánszféra képviselője kiegyensúlyozott, hiszen a civil szféra 46,6 %-ban, a közszféra 26,6%-ban, az üzleti szféra 26,6%-ban képviseltet magát.

A HACS létrehozása során a legfontosabb szempont az volt, hogy a közszféra szerepe elsődlegesen egy kezdeményező és integratív szerep legyen, ezért a közszféra szervezetei közül Komárom Város Önkormányzata, mint konzorciumvezető a HACS elnöki pozícióját foglalja el, megtestesítve a település egységét, a település valamennyi lakosa iránti felelősségvállalást.

Tekintettel arra, hogy valamennyi tag a településen rendelkezik székhellyel, illetve régóta itt működnek, ezért várható, hogy a program után is eredményesen tud együttműködni a 3 szektor.

A KHK nyitott, új tagok számára a jövőben is lehetőség lesz csatlakozni az alábbi feltételek megléte esetén:

- A HACS tagja csak a településen székhellyel vagy telephellyel rendelkező települési önkormányzat, önkormányzati intézmény, többségi önkormányzati tulajdonú gazdasági társaság, költségvetési szervek és intézményeik, valamint civil szervezetek,

egyházi jogi személyek (belső egyházi jogi személy) továbbá gazdálkodó szervezetek, egyéni vállalkozók lehetnek;

- A HACS tagoknak el kell fogadniuk a HACS céljait, irányelveit, tevékenyen részt kell vállalniuk a HKFS megvalósításában;
- A három szektor képviselőiténél kiegyensúlyozottnak kell maradnia;

6.3.1.2. A HACS szervezeti és működési szabályai

A HACS tagjainak jogállását, a szervezeti felépítés szabályozását, az egyes szervezeti egységek, azaz a közgyűlés, az elnökség, a felügyelő bizottság, a munkaszervezet, a helyi bíráló bizottság illetve a felhívást előkészítő munkacsoportok működési rendjét valamint az összeférhetetlenségi szabályokat a mindenkor hatályos **Szervezeti és Működési Szabályzat, továbbá a program lebonyolítására irányadó Működési Kézikönyv** és annak mellékletei tartalmazzák.

A **munkaszervezet feladatait** a Komáromi Polgármesteri Hivatal látja el (2900 Komárom, Szabadság tér 1.). Az iroda székhelye: 2900 Komárom, Arany J. u. 17.

A munkaszervezet a munkaszervezet vezetőből, a pénzügyi vezetőből, akik köztisztviselői jogviszonyban és 2 pályázati referens munkatársból áll, akik munkaviszony keretében látják el a feladatokat. A munkáltatói jogkör gyakorlója Komárom Város Önkormányzata nevében dr. Molnár Attila polgármester.

Név	Pozíció	Képzettség/ tapasztalatok/készségek
Nagy Edit	osztályvezető, a munkaszervezet vezetője	Képzettség: pedagógus, humánpolitika, pályázatírás Tapasztalat: 20 éves szakmai tapasztalat és 12 éves pályázatírással és lebonyolítással (TÁMOP, KEOP, KDOP és hazai) kapcsolatos tapasztalat. Készségek: pályázatírás és lebonyolítás, projektmenedzsment, pénzügyi elszámolások, kommunikáció, rugalmas munkavégzés, jó problémamegoldó képesség.
Deák Katalin	pénzügyi vezető	Képzettség: közgazdász, jogi asszisztens Tapasztalat: 15 éves szakmai tapasztalat Készségek: pályázatírás és lebonyolítás, pénzügyi elszámolások, kommunikáció, rugalmas munkavégzés, jó problémamegoldó képesség
1 fő helyi pályázati referens	felsőfokú végzettség	felvételét 2018. március 1. napjától tervezzük, a jelentkezők közül a kiválasztás folyamatban van.
1 fő helyi pályázati referens	felsőfokú végzettség	felvételét 2018. március 1. napjától tervezzük, a jelentkezők közül a kiválasztás folyamatban van.

A Munkaszervezet a HACS ügyviteli, adminisztratív szervezete, feladata az igazgatási és pénzügyi feladatok ellátása. A Munkaszervezet munkáját a munkaszervezeti vezető irányítja, akinek munkáját a pénzügyi vezető és két helyi pályázati referens segíti.

Feladata a HKFS tervezési folyamat menedzselése, a HKFS megvalósítása, az alábbi fő részfeladatok ellátásával, a munkaszervezeti vezető irányítása mellett:

- A HACS tevékenységének koordinálása, adminisztrációs, titkársági feladatok elvégzése;
- Szervezeti szabályzat, munkatervek, kommunikációs tervek elkészítése;
- Térségi animáció, projektgenerálás;
- Ügyfélszolgálati feladatok, információszolgáltatás, tájékoztatás a potenciális és tényleges támogatást kérők számára;
- A Munkaszervezethez beérkező projektötletek pályázattá érlelésének segítése, a potenciális pályázók segítése a pályázatok összeállításában és az elszámolásokban;
- Beérkezett támogatási kérelmek értékelése, pályázatok felterjesztése döntésre (döntési jogkör nélkül): beérkezett projektjavaslatokról és a HBB döntéseiről szóló nyilvántartások, jegyzőkönyvek vezetése; a benyújtott projekt adatlapok előkészítése döntéshozatalra;
- Beszámolók, előrehaladási jelentések összeállítása a pályázati követelmények szerinti formában és tartalommal;
- Döntés-előkészítő anyagok összeállítása a Konzorcium, az Elnökség, a HBB, a Döntéshozó Tanács számára;
- Monitoring feladatok ellátása;
- A HACS működési költségeinek kezelése, elszámolások készítése, jelentések és fizetési kérelmek benyújtása az Irányító Hatóságnak;
- A HACS szakmai képviselője;
- Operatív szintű kapcsolattartás, események szervezése és koordinálása;
- Nyilvánosság biztosítását szolgáló tevékenységek ellátása;
- A HACS működéséhez szükséges technikai háttér, infrastruktúra biztosítása.

A Munkaszervezet szervezeti felépítése, feladatai, létszáma a szervezet tevékenységeihez igazodóan változhat, amely az SZMSZ-ben kerül meghatározásra; az alábbi fő szempontok mindenkori figyelembevételével:

- A Munkaszervezet a HACS tagegysége.
- A Munkaszervezet jogképes és cselekvőképes, non-profit szervezet vagy költségvetési szerv
- A Munkaszervezetnek biztosítani kell a feladatok hatékony és minőségi ellátásához szükséges ismeretekkel, képzettséggel és tapasztalatokkal rendelkező humán erőforrásokat, valamint technikai háttérrel.
- A munkaszervezet vezetője nem lehet a HACS elnöke/vezetője.
- A vezető és a munkatársak munkaköri leírás alapján végzik a munkájukat.

6.3.2. Döntéshozatali struktúra:

A támogatási kérelmek értékelésében és kiválasztásában az alábbi szervezetek vesznek részt:

- Nemzetgazdasági Minisztérium Regionális Fejlesztési Programok Stratégiai, Tervezési és Értékelési Főosztály (IH, támogató intézmény);
- A HACS döntéshozó szervei;
- A HACS Munkaszervezete (MSZ);
- A HACS Helyi Bíráló Bizottsága (HBB).

A döntési struktúra kialakításában meghatározó elvek: a minőség, az átláthatóság és a megkülönböztetés-mentes döntéshozatal (mely megfelel az összeférhetetlenség szabályainak).

A helyi szintű döntési struktúra:

- A HACS a döntéshozó szerv, döntéseit a HBB készíti elő, azaz a HBB 5 tagja végzi a tényleges tartalmi értékelést, a Munkaszervezet által lebonyolított formai és jogosultsági értékelést követően.
- A HBB javaslatát az Munkaszervezet terjeszti a Konzorcium elé.
- A Konzorcium által kiválasztott és pontszám szerint rangsorolt Támogatási Kérelmeket (TK) megküldi az IH-nak ellenőrzésre.
- Az IH által jóváhagyott támogatási kérelmeket benyújtó pályázókkal a HACS MSZ megkezdi a támogatási szerződések előkészítését – az IH-val előre egyeztetett módon.

Értékelési folyamat¹:

A közösségvezérelt helyi fejlesztés kiválasztási eljárásrendben a támogatást igénylő a helyi felhívásban rögzített módon **a HACS-hoz benyújtott helyi támogatási kérelemmel igényelheti a támogatást**. A támogatást igénylő a kérelem beérkezéséről értesítést kap.

Legkésőbb a helyi felhívásban rögzített szakasz zárását vagy beadási határnapját követő **tíz napon belül megkezdődik a helyi támogatási kérelmek kiválasztási folyamata**. Az értékelésben és a támogatási döntés előkészítésében részt vevőket a támogatást igénylő támogatási döntésről történő tájékoztatása időpontjáig titoktartási kötelezettség terheli, azzal, hogy a titoktartási kötelezettség nem terjed ki a benyújtott helyi támogatási kérelemnek a projektkiválasztási eljárásban történő előrehaladásáról való tájékoztatásra.

Ha a helyi támogatási kérelem határidőn túl benyújtott, a HACS a kérelmet - hiánypótlási felhívás nélkül - elutasítja, és erről - valamint az elutasítással szemben kifogás benyújtásának lehetőségéről - a támogatást igénylőt értesíti. Ha a helyi támogatási kérelem hiányos vagy hibás, és ezért nem felel meg a helyi felhívásban meghatározott szempontoknak, a HACS vagy munkaszervezete - ha az adott szempontot igazoló dokumentum hiánya vagy hibája **hiánypótlás keretében** pótolható, és a helyi felhívás lehetőséget nyújt a hiánypótlásra -, az összes hiány vagy hiba megjelölésével felhívja a támogatást igénylőt helyi támogatási kérelmének kijavítására. Hiánypótlásra egyszer van lehetőség.

Ha a helyi támogatási kérelemben szereplő információ nem egyértelmű, vagy ellentmondást tartalmaz, és a helyi felhívás lehetőséget nyújt **tisztázó kérdés alkalmazására**, a HACS vagy munkaszervezete az értékelés során egy alkalommal írásban tisztázó kérdést tehet fel megfelelő határidő biztosításával. A határidőn túl beérkezett választ figyelmen kívül kell hagyni.

A kiválasztási folyamat során a **HACS pontozás alapján dönt**. A HBB köteles részletes indokolást készíteni, ha a helyi támogatási kérelmet elutasítani javasolja. **A HBB feltétellel vagy csökkentett összeggel való támogatásra irányuló döntési javaslatot nem adhat**, és ilyet a HACS sem küldhet az irányító hatóságnak.

---

¹ 272/2014. (XI. 5.) Korm. r. 72/A. § alapján, 2018. február 6. napján hatályos állapot.

A HBB a kérelemre vonatkozó támogató vagy elutasító döntési javaslatot a kérelmek - helyi felhívásban előírt értékelési szempontoknak való megfelelés szerinti - sorrendje alapján tesz. A HACS a HBB döntési javaslata alapján a helyi felhívásban meghatározott határidőn belül dönt a **helyi támogatási kérelem elutasításáról, vagy annak támogatására irányuló javaslatát megküldi az irányító hatóságnak** a HBB - döntési javaslatot meghozó - ülésének jegyzőkönyvével együtt az ülés megtartását követő harminc napon belül.

A támogatásra irányuló döntési javaslatáról vagy az elutasító döntéséről a HACS tájékoztatja a támogatást igénylőt. A **döntésről szóló tájékoztatás tartalmazza az indokolást és a kifogás benyújtásának lehetőségét, módját** is. A támogatást igénylők a helyi támogatási kérelmük értékelését a tájékoztatás közzétételét követően megtekinthetik.

A fenti **eljárási határidőkbe nem számít bele** a helyi felhívás módosítás következtében szükségessé vált korrekció, a tisztázó kérdés megválaszolásának, valamint a kifogás elbírálására irányuló eljárás időtartama.

Az ülés jegyzőkönyvét a HACS Munkaszervezete készíti el és a HBB elnöke írja alá.

A kiválasztás fő paraméterei:

a) Formai/jogosultsági szempontrendszer:

A formai/jogosultsági szempontrendszer részletes kidolgozására a HKFS elfogadását követően, a helyi felhívások előkészítésével párhuzamosan kerül sor. A szempontrendszert a Munkaszervezet dolgozza ki és a Konzorcium, illetve az Irányító Hatóság hagyja jóvá. Fő szempontok:

- A pályázatot a pályázati felhívás által előírt módon és időben adták be;
- A pályázó a HKFS és a pályázati kiírás által meghatározott kedvezményezett körbe tartozik;
- A tervezett tevékenységek megvalósítására az akcióterületen belül kerül sor;
- A pályázat megfelel az előírt kereteknek (támogatás összege, mértéke);
- Kizáró okok nem állnak fenn.

A formai/jogosultsági szempontok nem teljesítése esetén a pályázat automatikusan elutasításra kerül.

b) Szakmai értékelési szempontok:

A szakmai értékelési szempontrendszer részletes kidolgozására a HKFS elfogadását követően, a helyi felhívások előkészítésével párhuzamosan kerül sor. A szempontrendszert a Munkaszervezet állítja össze és a Konzorcium, illetve az Irányító Hatóság hagyja jóvá.

A HKFS megvalósítását célzó támogatási kérelmek szakmai értékelési szempontjait a TOP alábbi értékelési szempontjainak további kifejtésével, illetve kiegészítésével tervezzük meghatározni:

- A felhívás keretében integrált, területi alapú helyi fejlesztési stratégiához illeszkedő fejlesztések valósulnak meg;

- A felhívás keretében megvalósuló projektek újszerűek, innovatív megoldásokat tartalmaznak; hozzáadott értéket állítanak elő az akcióterületre / célcsoportokra nézve; ösztönzik az ágazatközi, szektorok közötti együttműködéseket;
- A felhívás keretében támogatást nyert fejlesztések hozzájárulnak a terület népességmegtartó képességéhez a helyi közösségek megerősítésén, a multiplikátorhatásokon keresztül (pl. munkahelyteremtés, jövedelemgenerálás)
- A projekt előkészítés és megvalósítás is széles körű társadalmasításra épült, a tervezett tevékenységek által elérni kívánt célcsoportok, köztük a hátrányos helyzetűek bevonása megvalósul, a megvalósítás során a szükséges partnerség biztosított;
- A pályázat kidolgozottsága, módszertana megfelelő (beleértve a pályázat minőségét; az egyes részfejezetek megfelelő kifejtését, teljességét; az ütemezés realitását; a tervezett tevékenységek támogathatóságát; a költségek elszámolhatóságát, realitását, alátámasztottságát)
- A pályázat által tervezett tevékenységek relevánsak adott akcióterület / célcsoportok igényei szempontjából, a pályázat belső logikája, koherenciája teljes (célok – célcsoportok – tervezett tevékenységek – eredmények egymásra épülése, viszonya);
- A pályázat fenntarthatóság biztosítható (a pályázó rendelkezik a szükséges tapasztalattal, képzettséggel, anyagi és technikai feltételekkel a projekt megvalósításához; a megvalósítás során elért eredmények fenntarthatósága bemutatott; környezeti és társadalmi fenntarthatóság biztosított).

A kiválasztási eljárását követő döntéshozatali eljárás során²:

a) a támogatást igénylő a - HACS által értékelt és támogató döntési javaslatának megfelelő - helyi támogatási kérelmét a HACS támogatásra irányuló döntési javaslatának közlésétől számított harminc napon belül az irányító hatóság által előírt egységes informatikai rendszerben rögzíti jogosultsági ellenőrzés (végső ellenőrzés) céljából,

b) az irányító hatóság a támogatási kérelem beérkezését követően, a felhívásban szereplő jogosultsági szempontok szerint, felhívásonként kialakított ellenőrzési lista alapján elvégzi a támogatási kérelem jogosultsági és a jogszabályban előírt egyéb feltételek szerinti ellenőrzését.

Az irányító hatóság a beérkezéstől számított 30 napon belül támogató döntést (kötelezettségvállalás) vagy elutasító döntést hoz.

Ha a beérkező támogatási kérelmek száma meghaladja a tervezettet, a határidőt az irányító hatóság egy alkalommal, legfeljebb harminc nappal meghosszabbíthatja.

Az irányító hatóság a döntésről a támogatást igénylő mellett a HACS-ot is tájékoztatja. A fenti eljárási határidőkbe nem számít bele a hiánypótlás vagy a kifogás elbírálására irányuló eljárás időtartama.

² 272/2014. (XI. 5.) Korm. r. 72/B. § alapján, 2018. február 6. napján hatályos állapot.

6.4 Kommunikációs terv

A külső kommunikáció – és kommunikációs terv – fő célja a projekt ismertségének és elfogadottságának növelése. A kommunikációs terv és eszközök összeállításakor elsőrendű szempont az („KTK 2020”-ban) előírásokhoz való illeszkedés, továbbá a lehető legszélesebb nyilvánosság biztosításával a forrásfelhasználás és a HACS-munkaszervezet átláthatóságának garanciája, mely a kötelező feladatokon túl egyéb, opcionális elemeket is magában foglal.

Jelen kommunikációs terv a HKFS tervezésének és megvalósításának, valamint a fenntartás időszakára fogalmazza meg a kommunikációs környezet tényezőit. Meghatározza a megszólítandó/bevonandó célcsoportokat, az alkalmazásra kerülő kommunikációs tevékenységeket és eszközöket, az ezekhez kapcsolódó időbeli ütemezést, előírja az egyes feladatokhoz tartozó felelősöket és a szükséges humánkapacitást, valamint költségvetési forrást rendel a tevékenységek végrehajtásához.

6.4.1. Célcsoportok meghatározása

A kommunikációs tevékenységek – és a Kommunikációs terv elkészítésének – alapját a megszólítani, bevonni kívánt célcsoportok meghatározása jelenti. A közösségvezérelt fejlesztések alapelveinek értelmében a HKFS tervezése és megvalósítása során a végső célcsoportot az akcióterületen élő helyi lakosság képezi, így az egyes kommunikációs tevékenységek fókuszában is e célcsoport áll. Az alkalmazott marketing- és kommunikációs eszközök elsőrendű célja a lakosság tájékoztatása, a fejlesztések széleskörű nyilvánosságának és az információhoz való hozzáférés biztosítása.

Mindemellett azonban azonosíthatók – a lakosságon belül – helyi alcsoportok, melyek célzott megszólítása egyaránt indokolt. Ezek közül is kiemelkedőek a város kulturális csoportjai (pl. hagyományőrző csoportok, művészeti csoportok), a kulturális élet javításáért felelő/tenni akaró csoportok (pl. művelődésszervezők, művelődési intézmények igazgatói, aktív helyi közösségek). Továbbá a felhívás kiemelt célja a sérülékeny társadalmi csoportok (nők, idősek, romák stb.) és azok segítőinek (pl. szociális munkások, családsegítők) bevonása, így e csoportok megszólítására külön figyelmet szükséges szentelni.

A célcsoportok megfelelő elérése a projekt-előkészítés, megvalósítás és fenntartás időszakában egyaránt biztosítandó.

6.4.2. Kommunikációs tevékenységek és alkalmazott kommunikációs eszközök

Általános, a projekt teljes időszakán átívelő feladatok és eszközök

- A kommunikációs terv kialakítása és megvalósítása
- KTK 2020 útmutató szerinti tevékenységek, online tájékoztatási és kommunikációs eszközök (honlap készítése, a helyi médiumokban megjelentetendő hirdetés, PR cikk)

A HACS Komárom város honlapján teszi közzé a HKFS tervezéséhez, megvalósításához és az utóéletéhez/fenntartásához kötődő információkat, ugyanakkor egy saját honlap indítását is megvalósítja. Az információknak naprakésznek, aktuálisnak és teljes körűnek kell lennie (a HKFS-t és a HACS minden elkészült dokumentumát elérhetővé szükséges tenni), mely a munkaszervezet felelőssége.

Az oldalon emellett meghirdetésre kerülnek a CLLD-hez kapcsolódó workshopok, a kiírt pályázatok, valamint a pályázáshoz szükséges információk, továbbá itt is elérhetővé válnak a megjelent sajtóközlemények, valamint a fotódokumentáció. Szintén a teljes körű nyilvánosság biztosítását szolgálja az európai uniós támogatásról és a pályázatok eredményeiről szóló adatok előírt tartalomnak megfelelő közzététele.

A honlap mellett napjainkban rendkívül népszerű eszköz a szociális média alkalmazása. A HACS ennek érdekében saját, folyamatosan frissülő közösségi oldalt hoz létre, mely a fiatalok gyors és célzott megszólítását teszi lehetővé.

Kommunikációs eszközök:

Tájékoztató és sajtónyilvános események, rendezvények szervezése, sajtóközlemények készítése

A kötelező elemeken túl a projekt teljes időszakában megjelenik az eseménymarketing és a nyomtatott/egyéb médiában való tájékoztatás.

Részvételi alapú bevonás, interaktív bevonás:

A HKFS tervezése során az elérni kívánt célcsoportok bevonására a HACS szervezésében külső szakértő lebonyolításával különböző módszertanokat alkalmazó fórumok kerültek megszervezésre. Ezek célja a HKFS fő célkitűzéseinek, beavatkozási területeinek azonosítása/megismertetése/véleményeztetése és azok társadalmi elfogadottságának minél szélesebb körű biztosítása. A különböző kapcsolódó rendezvények helyszínét az egyes HACS tagok biztosították, így bérleti díj külön nem került felszámolásra.

Levelezőlista készítése:

A benyújtott pályázatok alapján a HACS/kommunikációs csapat a pályázók és a pályázatban feltüntetett kapcsolattartók e-mail címeiből létrehoz egy közös levelezőlistát, amely segítségével e-mail-es kapcsolatot tart fenn az érintettekkel és minden szükséges pályázati/elbírálási/megvalósítási stb. információt elektronikus formában küld meg - a hivatalos postai értesítést megelőzően.

Tájékoztató tábla elkészítése és elhelyezése:

Az egyes pályázati felhívások keretében megvalósuló fejlesztésekhez kapcsolódó tájékoztató táblák kihelyezése.

Fotódokumentáció:

A HACS kommunikációs céllal a megvalósult fejlesztésekről jó minőségű, nyomdai felhasználásra alkalmas fényképeket készít.

TÉRKÉPTÉR:

A széleskörű nyilvánosság biztosítása érdekében a HACS gondoskodik arról, hogy a projektről szóló leírást, a professzionális, a fejlesztést igényesen bemutató nyomdai felhasználásra alkalmas fényképet az erre a célra létrehozott TÉRKÉPTÉR-be feltölti.

Egyéb kommunikációs, animációs tevékenység:

A projekt és a pályázatok megvalósíthatóságát segítő kommunikációs, tájékoztató, bevonó események, eszközök megvalósítása, beszerzése.

6.4.3. A HACS dokumentumaihoz és a HACS-ról szóló információkhoz való hozzáférés lehetőségeinek bemutatása

A HACS Komárom város, illetve később saját program-honlapján teszi közzé a HKFS tervezéséhez kapcsolódó információkat (Helyi Közösségfejlesztési Stratégiát, a hozzá kapcsolódó valamennyi releváns dokumentumot) és a CLLD stratégia megvalósításához kapcsolódó dokumentumokat (pl. meghirdetendő műveleteket, azok célcsoportjait, a meghirdetés várható időpontját, tervezett projektméretet, keretösszeget). A HKFS sikeres

megvalósítása érdekében elengedhetetlen a folyamatos és naprakész információk nyújtása. A honlap bemutatja a HACS működését illetve a munkaszervezet szervezeti felépítését, felelősségi köreit, elérhetőségét. A honlap mellett a felhívások megjelentetésének időpontjában PR cikk hívja fel a figyelmet a meghirdetendő konstrukciókra. A munkaszervezet kiemelten fogja használni a közösségi média nyújtotta lehetőségeket.

6.4.4. Kommunikációval kapcsolatos felelősségi körök és a humán kapacitás

A HACS működésének, valamint a HKFS megvalósításának, majd az azt követő időszak kommunikációs feladatainak elvégzésével a HACS Munkaszervezetét és a Komáromi Városi Televíziót tervezi megbízni. A helyi médium 1993 óta működik és feladatai közé tartozik a helyi komáromi Újság kiadása is. Munkatársai eddig 14 EU-s projekt tájékoztatással és nyilvánossággal kapcsolatos feladatait látták el. Folyamatosan kapcsolatban állnak a helyi civilekkel gazdasági társaságokkal és a közsférával is. Tapasztalatuk, kapcsolatrendszerük (helyi, megyei, országos és határon átnyúló szinten is), a rendelkezésre álló technikai háttér alkalmassá teszi a szervezetet arra, hogy az elvárt feladatokat (szereplők, lakosság aktivizálása, animációs feladatok, tájékoztatás, események szervezése stb.) a munkaszervezettel együttműködve megvalósítsák.

6.4.5. Kommunikációs tevékenység ütemezése, költségei

	Kommunikációs eszközök	Időbeli ütemezése	Fő paraméterek	Mennyiség (db)	Tervezett költség Ft
Kötelező nyilvánosság biztosítása	Kommunikációs terv készítése	legkésőbb 2018.11.30-ig	„KTK2020”-nak megfelelő kommunikációs terv kidolgozása	1	0
	Új weboldal	folyamatos	A weboldal folyamatos üzemeltetése és frissítése a projekt zárásáig	1	95 000
	Sajtóközlemény kiküldése a projekt indításáról és a sajtómegjelenésen összegyűjtése	projekt megkezdésekor	A projekt kezdetekor figyelni a helyi és megyei megjelenéseket, különösen azokat, akiknek kiküldtünk sajtóközleményt	10	0
	„B” típusú tájékoztató tábla kihelyezése	projekt indításkor és aztán folyamatosan	"B" típusú tájékoztató tábla kihelyezése, mely betölti az emlékeztető tábla funkcióját is	1	64 000
	Fotódokumentáció	folyamatosan	A projektek előrehaladásáról, eredményéről min.5 alkalommal, legalább 25 db jó minőségű, nyomdai felhasználásra alkalmas fotó készíttetése	5	50 000

Sajtóközlemény kiküldése a projekt zárásáról és a sajtómegjelenések összegyűjtése	projekt zárásakor	A projekt kezdetekor figyelni a helyi és megyei megjelenéseket, különösen azokat, akiknek kiküldtünk sajtóközleményt	10	0
TÉRKÉPTÉR feltöltése	folyamatos	A projekthez kapcsolódó anyagok feltöltése	1	0
Kötelező nyilvánosság biztosítása összesen:				209 000

Egyéb kommunikációs és animációs tevékenységek	Nyomtatott tájékoztató anyagok	projekt indításától folyamatosan	Tájékoztató anyagok készítése a lakosság és a speciális célcsoportok tájékoztatása érdekében a felhívásokról, a projekt eredményeiről, előrehaladásáról (A4-es kiadvány, 4+4 szín)	1 500	1 172 000
	További promóciós aktivitások	folyamatos	Hirdetések megjelenítése a pályázati felhívásokról, eseményekről	5	550 000
	Tájékoztató rendezvények, városi animáció szervezése, interaktív közösségbevonás	folyamatos	Információs napok, események szervezése a lakosság, a potenciális projektgazdák tájékoztatására	3	750 000
	Ügyfélszolgálat működtetése	folyamatos	Elektronikus és személyes kapcsolattartás a potenciális pályázókkal és a kedvezményezettekkel.	1	0
	Levelező lista	folyamatos	A HACS felhívásaira pályázók és a pályázatban feltüntetett kapcsolattartók email címeiből levelező lista létrehozása.	1	0
	Sajtólista	kezdeti tevékenység	A sajtó tájékoztatására helyi és térségi sajtómunkatársak kontaktlistájának összeállítása	1	0
	Megjelenés a helyi médiában	folyamatos	Hír, riport vagy stúdióbeszélgetés formájában tájékoztatás nyújtása projektről a helyi Komáromi Televízióban és a Komáromi Újságban,	5	550 000

			valamint a www.komarom.hu honlapon		
E-mail értesítés	folyamatos		A régóta működő kommunikacio@komarom.hu e-mailről tájékoztató anyagok küldése a partnereknek, érdeklődőknek	10	0
Sajtónyilvános ünnepélyes zárórendezvény szervezése	projekt zárásakor		Min. 80 főre szervezett rendezvény	1	500 000
Eredménykommunikációs információs anyagok feltöltése a weboldalra	projekt zárásakor		részletes tájékoztató anyag készítése és feltöltése	1	0
Egyéb kommunikációs tevékenységek összesen:					3 522 000
KOMMUNIKÁCIÓS ÉS NYILVÁNOSSÁGI TEVÉKENYSÉG MINDÖSSZESEN:					3 731 000

6.5 Monitoring és értékelési terv

A HACS felelős a helyi fejlesztési stratégiára alapozott, közösségi szinten irányított városi helyi fejlesztések megvalósításának nyomon követéséért és monitoringjáért.

A monitoring célja, hogy rendszeres és megbízható információ álljon a HACS és a HACS-on keresztül a település népessége, valamint a támogató intézmény rendelkezésére a támogatási keret felhasználásáról és a stratégia céljainak megvalósításáról. A monitoring folyamatos adatgyűjtésen alapszik, amely lehetővé teszi, hogy a HACS/IH vizsgálja a tevékenységek előrehaladását a kitűzött célok viszonylatában.

A HACS 3 szinten végez monitoring tevékenységet:

- A HACS által felhasználható támogatási keretösszeg ütemezett és szabályszerű felhasználásáról,
- A támogatási kérelmek támogatási szerződésben foglalt vállalásainak teljesüléséről,
- A HKFS céljainak megvalósításáról.

6.5.1. A monitoring folyamata

A rendszer kiépítése:

- **Indikátorok/mutatószámok és az adatgyűjtés módjának meghatározása:** a TOP 7. prioritásban alkalmazott indikátorokhoz és a stratégiában meghatározott célok teljesüléséhez kapcsolható mutatószámok, amelyeket a HKFS-ben meghatározott eredmények, illetve kimenetek /mérhető értékeknek /outputoknak megfelelően (ld. HKFS 5. fejezete!) a pályázati felhíváshoz kapcsolódó pályázati útmutatóban tesz közzé a HACS. A vállalt indikátor értékeket a benyújtott helyi pályázatok, illetve a Támogatási Szerződés mellékletét képező elfogadott/támogatást nyert pályázati dokumentáció tartalmazza.
- **Jelentési rendszer kidolgozása:** a HACS a helyi pályázati felhívásokhoz kapcsolódó útmutatóban határozza meg a jelentések tartalmát (formanyomtatvány mellékelésével), illetve a jelentések gyakoriságát. A projektgazdák jelentési kötelezettsége függ a projektek fajtájától és méretétől, de minimum félévente benyújtják az előrehaladási jelentést a HACS Munkaszervezetének.
- **Adminisztrációs rendszer kialakítása** a Munkaszervezet menedzsment költségeink nyomon követésére: a HACS által készítendő időközi beszámolók és kifizetési kérelmek elkészítéséhez a HACS Munkaszervezete felállít egy adminisztrációs rendszert, amellyel a működéshez szükséges források költségeinek nyomon követését végzi.

Indikátorok mérése:

A HKFS indikátorait a projektgazdák által megvalósított fejlesztések kimenetei és eredményei adják meg: a HACS Munkaszervezete a projektgazdák előrehaladási kérelmei alapján összegyűjtött outputokat összegzi stratégiai szinten, és veti össze a HKFS-ben meghatározott mérőszámokkal.

A projektgazdák a támogatási szerződésben rögzített módon, tartalommal és rendszerességgel nyújtják be az előrehaladási jelentést a HACS Munkaszervezetének. A projektgazdák érdekltségét és a jelentési fegyelmet a jelentéstételi kötelezettség és a támogatás lehívásának összekötésével kell biztosítani. Az előrehaladási jelentésben a projektgazdák a támogatási kérelemben meghatározott indikátorok időbeli teljesülését mutatják be:

- a projekt fizikai megvalósulása
- projektköltségvetés alakulása, és
- egyéb, a Felhívásban szereplő, és a stratégia illetve a projekt megvalósítása szempontjából releváns információk szolgáltatásával, mint például: a partnerségben megvalósított programok száma, vagy a résztvevőkre vonatkozó kimeneti mutatók stb.

A HACS Munkaszervezete, a HKFS-re alapozott Felhívás és a Konzorcium által alkalmazott projekt-kiválasztási eljárásrend alapján, valamint a kedvezményezettek előrehaladási jelentéseiből nyert információt összesíti, és rendszeresen, de legalább évente egyszer beszámolót készít a Konzorcium részére, hogy bizonyosságot adjon a stratégia megvalósításának eredményes előrehaladásáról. A HACS döntéshozó szerve által elfogadott, **éves monitoring jelentést november 30-ig megküldi az IH részére.**

A HACS félévente **kifizetési kérelemmel egybekötött időközi beszámolót készít és nyújt be az Irányító Hatóság felé**, amelyben ismerteti a Helyi Közösségi Fejlesztési Stratégia végrehajtásának előrehaladását és működéshez szükséges források kifizetését igényli meg.

Átfogó értékelések:

A HACS Munkaszervezete az indikátorok teljesülésén felül tevékenységének hatékonyságát, eredményességét átfogó, jellemzően kvalitatív értékelési módszerekre épülő vizsgálatokkal is mérni tervezi. Az átfogó értékelés célja, hogy a számszerűsíthető mutatószámok mellett képet adjon a HACS működéséről, a program ismertségéről, társadalmi beágyazottságáról és hatásairól.

E cél érdekében a HACS időközi beszámolót készít a programmegvalósítás felénél, annak érdekében, hogy a szükséges korrekciók még megtehetőek legyenek. A program eredményességét pedig átfogó záróvizsgálattal tárja fel.

Az átfogó értékelések objektivitásának biztosítása érdekében e vizsgálatokat külső szakértő bevonásával érdemes megvalósítani, a módszertan részletes kidolgozásával.

Az eltérések okainak vizsgálata, kezelése:

Amennyiben az összegyűjtött rész/adatok a HKFS-ben tervezett mutatók, illetve várt hatások teljesülésétől eltérő tendenciát mutatnak (pl. kevés a pályázó, forrásfelhasználás üteme lassú, a programokban résztvevők száma elmarad a várttól, alacsony az érdeklődés egyes intézkedések iránt), a HACS feladata az, hogy az eltérések okainak feltárásáról rendelkezzen a stratégia rendkívüli felülvizsgálatáról, Értékelő jelentés elkészítése formájában.

Az értékelést elvégezheti a HACS önértékelés keretében, vagy külső, független szakértőre lehet bízni a feladatot.

Mindkét esetben a HACS MSZ (vagy a feladatra felkért szakértő) feladat-meghatározást készít, amelyben leírja, az értékelés célját és módszertanát. Az elkészült értékelésben az eltérések stratégiára visszavezethető vagy operatív jellegű okainak azonosításán túl, javaslatot kell megfogalmazni a szükséges beavatkozásokra konkrét, aktualizált Cselekvési terv formájában.

Az Értékelő jelentést és az annak alapján készített Cselekvési tervet megtárgyalja a HACS és dönt a szükséges beavatkozásokról. A HACS a HKSF esetleges módosításával összefüggésben vagy ügyrendi módosításokról előzetesen egyeztet az IH-val.

Kimeneti indikátorok

Kimeneti indikátor megnevezése	Mértékegység	Adatforrás – begyűjtés módja	Adatforrás ellenőrzése	Mérés gyakorisága
---------------------------------------	---------------------	-------------------------------------	-------------------------------	--------------------------

Városi területen épített vagy renovált köz- vagy kereskedelmi épületek	m ²	Kedvezményezett kötelező tájékoztatása	Műszaki tervdokumentáció Helyszíni szemle során történő felmérés	3 alkalom (két projektszintű, egy programszintű mérés) Előzetes ellenőrzés a benyújtott támogatási kérelmek műszaki dokumentációja alapján Támogatásban részesült projekt záróellenőrzése során Programszintű ellenőrzés 2021. szeptember 30-ig.
Városi területeken létrehozott vagy helyreállított nyitott terek	m ²	Kedvezményezett kötelező tájékoztatása	Műszaki tervdokumentáció Helyszíni szemle során történő felmérés	3 alkalom (két projektszintű, egy programszintű mérés) Előzetes ellenőrzés a benyújtott támogatási kérelmek műszaki dokumentációja alapján Támogatásban részesült projekt záróellenőrzése során Programszintű ellenőrzés 2021. szeptember 30-ig.
Közösségi szinten irányított városi helyi fejlesztési stratégiával érintett települések lakosság száma	fő	Kedvezményezett kötelező tájékoztatása	KSH adatok – programszintű kumulált indikátor	Programszintű ellenőrzés 2021. szeptember 30-ig.
Kormányzati, önkormányzati, ill. társadalmi partnerek vagy nem önkormányzati szervezetek által a HFS keretében tervezett és végrehajtott programok száma	db	Munkaszervezet tájékoztatása	Elfogadott záró beszámoló száma	Programszintű ellenőrzés 2021. szeptember 30-ig.

Eredményindikátorok

Alap	Eredményindikátor megnevezése	Célérték	Adatforrás	A beszámolás gyakorisága
ERFA	A HKFS végrehajtás keretében megújított közösségi tereket rendszeresen igénybe vevő lakosság aránya	növekszik (HKFS elvárt növekménye minimum 50%)	Központi módszertannal előre megállapított gyűjtés alapján	- a HKFS elfogadását követően - 2021 évben - 2023 évben
ERFA	A közösségi, szabadidős, közszolgáltatást nyújtó terekkel és létesítményekkel való lakossági elégedettség	növekszik (HKFS elvárt növekménye minimum 20%)	központi módszertannal előre megállapított gyűjtés alapján	- a HKFS elfogadását követően - 2021 évben - 2023 évben
ESZA	Kulturális intézmények látogatottsága	növekszik (HKFS elvárt növekménye minimum 30%)	intézményi statisztikai adatszolgáltatás alapján, IH számítással	- HKFS elfogadását követően - a fejlesztést lezáró első évben - ezt követően évente

Felülvizsgálatok és értékelések eredményének kommunikációja

Az eredmények kommunikálásának tervezett módjai:

- HACS honlapján hírek, publikációk megjelentetése
- Rövid összegző riportok készítése a kérdőíves felmérés eredményeiről
- Tájékoztató napok, fórumok szervezése a felülvizsgálatról, esetleges módosításokról

HACS teljesítményértékelés

A programmegvalósítás sikere érdekében kilenc mérföldkövel számolunk. A monitoring szempontjából a harmadik, ötödik, hetedik és a záró mérföldkő a meghatározó.

2020. szeptember 30-ig a forrásabszorpciónak el kell érnie minimum a 70 %-ot, az indikátorok tekintetében pedig a megkezdett projektek vonatkozásában a megkötött támogatási szerződések, adatlapok és műszaki dokumentációk mérőszámai alapján minimum 60% az elvárt teljesítés.

Mérföldkövek

Mérföldkő sorszáma	Mérföldkő elérésének tervezett dátuma	Megvalósítani tervezett eredmény leírása
1.	2018.03.01.	A HACS munkaszervezetében dolgozó személyek szakmai önéletrajzának benyújtása az Irányító Hatósághoz. A HKFS átdolgozása.
2.	2018.05.31.	Egy, a HACS által megjelentetésre kerülő felhívástervezet benyújtása a támogató intézményrendszer felé.
3.	2018.11.30.	Kifizetési kérelemmel egybekötött időközi beszámoló készítése. A munkaszervezet munkatársainak képzése, munkafolyamatok kidolgozása. A kommunikációs terv kidolgozása, kötelező tájékoztatás és nyilvánosság biztosítása keretében: honlap létrehozása, töltése, sajtóközlemény kiküldése a helyi felhívások indításáról, sajtómegjelenések gyűjtése, tájékoztató tábla kihelyezése, fotódokumentáció, TÉRKÉPTÉR töltése. Egyéb kommunikációs tevékenység (nyomtatott tájékoztató anyagok elkészítése, hirdetések megjelentetése, levelező lista, sajtólista összeállítása, megjelenés a helyi médiában) és animációs tevékenység ellátása. Az első helyi felhívás közzététele, további 3 helyi felhívás tervezet benyújtása a Támogató intézményrendszer felé. Konzultációs tevékenység, fórum szervezése, melynek keretében az érdeklődők megismerik a stratégia pontos tartalmát, és közösen értelmezik a felhívásokat. Éves monitoring jelentés benyújtása. A kedvezményezettek számára segítő szolgáltatások (tanácsadás) nyújtása, ügyfélszolgálat működtetése.
4.	2019.05.31.	Kifizetési kérelemmel egybekötött időközi beszámoló készítése. A további helyi felhívások közzététele. Konzultációs tevékenységek, fórumok stb. szervezése, melynek keretében az érdeklődők megismerik a stratégia

		<p>pontos tartalmát, és közösen értelmezik a felhívásokat.</p> <p>A potenciális kedvezményezettek számára segítő szolgáltatások (tanácsadás) nyújtása, ügyfélszolgálat működtetése.</p> <p>Kötelező tájékoztatás és nyilvánosság biztosítása, egyéb kommunikációs és animációs tevékenység ellátása.</p> <p>Helyi pályázati rendszer működtetése. Támogatandó projektek kiválasztása, szerződéskötések.</p> <p>A tapasztalatokból fakadóan – amennyiben szükséges – a program felülvizsgálata.</p>
5.	2019.11.30.	<p>A stratégia megvalósításának előrehaladásáról kifizetési kérelemmel egybekötött időközi beszámoló benyújtása az Irányító Hatóság felé.</p> <p>Éves monitoring jelentés benyújtása.</p> <p>Helyi pályázati rendszer működtetése. Támogatandó projektek kiválasztása, szerződéskötések.</p> <p>Kedvezményezettek számára segítő szolgáltatások (tanácsadás) nyújtása, ügyfélszolgálat működtetése.</p>
6.	2020.05.31.	<p>A stratégia megvalósításának előrehaladásáról kifizetési kérelemmel egybekötött időközi beszámoló benyújtása az Irányító Hatóság felé.</p> <p>Helyi pályázati rendszer működtetése, kedvezményezettek számára segítő szolgáltatások (tanácsadás) nyújtása, ügyfélszolgálat biztosítása.</p>
7.	2020.11.30.	<p>A stratégia megvalósításának előrehaladásáról kifizetési kérelemmel egybekötött időközi beszámoló benyújtása az Irányító Hatóság felé.</p> <p>Helyi pályázati rendszer működtetése, kedvezményezettek számára segítő szolgáltatások (tanácsadás) nyújtása, ügyfélszolgálat biztosítása.</p>

8.	2021.05.31.	<p>A stratégia megvalósításának előrehaladásáról kifizetési kérelemmel egybekötött időközi beszámoló benyújtása az Irányító Hatóság felé.</p> <p>Helyi pályázati rendszer működtetése, kedvezményezettek számára segítő szolgáltatások (tanácsadás) nyújtása, ügyfélszolgálat biztosítása.</p> <p>Egyéb kommunikációs tevékenység ellátása.</p>
9.	2021.09.30.	<p>HKFS megvalósítása, a projekt fizikai befejezése.</p> <p>A kötelező tájékoztatás és nyilvánosság biztosítása.</p> <p>Eredménykommunikációs információs anyag készítése, sajtóközlemény kiküldése a projekt zárásáról, sajtómegjelenések gyűjtése, projekt záró rendezvény szervezése, egyéb kommunikációs tevékenység ellátása.</p> <p>Záró beszámoló készítése 2021. szeptember 30-ig.</p>

6.6. Horizontális célok

6.6.1 Esélyegyenlőség

A HKFS tervezése, megvalósítása és monitoringja során a HACS a korábbi stratégiai tervezések tapasztalatait, esélyegyenlőségi alapelveit beépíti, a megvalósítás során az illetékességi terület szempontjából releváns egyéb dokumentumokban. A programokban megfogalmazott célokkal, tevékenységekkel való összhang megteremtése kiemelt szempont. Az akcióterületen található sérülékeny és/vagy hátrányos helyzetű csoportok - illetve azok képviselői - megszólításra, bevonásra kerültek a megoldásra váró problémák feltárásába és az elérendő cél megfogalmazásába, valamint a beavatkozások és a cselekvési terv kialakításába (pl. szegénységben élők, fogyatékkal élők, nők, idősek, nagycsaládosok).

A tervezett beavatkozások, projektek kiválasztásának időszakában a társadalmi elfogadottság és támogatottság erősítése érdekében a HACS illetékességi területén belül elektronikus kérdőíves felmérés is megvalósul.

A szükségletekre építő beavatkozások és azokhoz kapcsolódó tevékenységek külön figyelmet szentelnek a nők, a nemzetiségek, a gyermekek, valamint a fogyatékkal élők integrációjának és esélyegyenlőségének biztosítására. Emellett az érzékenyítést, az elfogadást, a különböző adottságokkal rendelkező társadalmi csoportok megismerését célzó innovatív beavatkozások is előtérbe kerülnek.

A megvalósítás során az esélyegyenlőség minél teljesebb körű biztosításához járul hozzá a pályázati elbírálás szempontrendszere. Ennek során előnyt élveznek azon pályázók, amelyek a hátrányos helyzetű csoportok negatív megkülönböztetésének mérséklését/felszámolását tűzik ki célul; a munkaerőpiaci szempontból hátrányos helyzetű csoportok (pl. munkanélküliek, nők, 50 év felettek, pályakezdő fiatalok stb.) integrációját segítik elő.

Az infrastrukturális beruházások kialakításában kulcsfontosságú a komplex akadálymentesítés, valamint a mindenki számára (pl. mozgásukban korlátozottak, vakok és gyengén látók, hallássérültek) egyenlő eséllyel való elérhetőség és használat megvalósítása. Mindez kiegészül a HKFS által tervezett soft tevékenységekkel (pl. képzések, rendezvények, foglalkozások, érzékenyítési programok stb.), melyek mindegyikében hangsúlyos az egyenlő bánásmód és diszkriminációmentesség elve.

A monitoring során az esélyegyenlőségi szempontok nyomon követése fontos szerepet kap. A HACS a visszacsatolás, ellenőrzés időszakában kiemelt figyelmet fordít a vállalt tevékenységek, mutatók megvalósulására. Humán kapacitást tekintve a HACS munkaszervezete a projekt teljes időtartama alatt kapcsolatban áll az érintett szervezetek esélyegyenlőségi szakértőivel/referenseivel.

6.6.2 Fenntarthatóság

A HACS az Európai Unió és a magyar szabályozásoknak eleget téve a fenntartható fejlődés biztosítását és a környezet védelmét horizontális megközelítésben, minden tevékenységébe beépítve kezeli.

A környezeti fenntarthatóság biztosítása már a HKFS tervezésétől kezdve fontos szempont volt: az adminisztratív feladatok végrehajtásakor a HACS törekedett a környezetbarát anyagfelhasználásra, a hulladék keletkezésének minimalizálására, újrahasznosított eszközök alkalmazására és a helyi eredetű termékek használatára. Ezek érdekében a tervezés során tartott találkozók, workshopok a nyilvánosság biztosítása mellett ügyelt arra, hogy a meghívót és napirendet tartalmazó dokumentumok, valamint a csatolt háttéranyagok mindegyike elektronikus formában kerüljön továbbításra és megosztásra.

A fenntarthatóság és a környezetvédelem elve a megvalósításban is elsőrendű, így a beavatkozási területek által lefedett tevékenységek célul tűzik ki ezek minél szélesebb társadalmi csoporttal történő megismertetését és alkalmazását (pl. természeti ismeretterjesztő programok, zöldfelületek növelése, intézmények energiahatékonyságának javítása stb.).

A pályázat során előnyt élveznek azon pályázók, akik tevőlegesen hozzájárulnak a helyi természeti és kulturális örökség védelméhez, a szelíd turizmussal összeegyeztethető fejlesztést kívánnak megvalósítani; infrastrukturális beruházás esetén a környezeti kockázatok és a városi üvegházhatású gáz-kibocsátás mérsékléséhez járulnak hozzá; érzékenyítést, figyelemfelkeltést szolgáló fejlesztéseket valósítanak meg.

Fenti szempontok monitoringja a benyújtott pályázatok dokumentációja alapján történik, mivel a HACS által támogatott pályázatok mindegyikének meg kell felelnie valamely környezeti fenntarthatósági szempontnak.

A környezetvédelmi fenntarthatóság mellett a stratégia tervezésében, megvalósításában, monitoringjában érvényesül a pénzügyi és gazdasági fenntarthatóság elve egyaránt.

6.7. A HKFS innovatív elemeinek bemutatása

A HKFS kialakítása során, valamint intézkedéseinek megvalósításakor is törekszik helyi szinten újszerű elemeket vinni a folyamatba – amelyek meghatározását maguk a tervezési időszakban fókuszba kerülő helyi problémák alapozták meg.

A tervezés során a helyzetfeltárás legszembeötlőbb ténymegállapítása az volt, hogy szinte minden megkérdezett érintett ugyanazon városi szintű közösségi és kulturális problémákat definiálta, fontosságban ugyanazokat súlyozta, illetve a megkérdezettek fejlesztési ötletei, terveik egybevágó egységet alkotnak. Így kijelenthető, hogy a helyi lakosok – függetlenül intézményi, szervezeti, nemzeti stb. hovatartozásuktól – valóban ugyanazokkal a problémákkal és hiányosságokkal szembesülnek napi szinten, mely az intézkedések társadalmi támogatottságát növeli.

A városi szintű, akár közösségi úton, akár intézményesített eszközzel történő, minden érintettet magába foglaló koordináció, valamint tematikus egyeztető (szakmai) fórumok hiányában fentiek felismerése eddig váratott magára. A stratégia megvalósítása és fenntarthatósága alapfeltételeként került definiálásra az eddig megszokott gondolkodási és ügyviteli sémákon túlmutató központosított koordináció és egyeztető fórum, mint megoldás. A koordináció módszertanát úgyszintén közösségi bevonással kívánja a HACS kidolgozni, ezért tematikus egyeztető fórumokat bonyolít le a város releváns szakmai és érintett feleivel. Az elsődlegesen választott és szükségszerű fórumtéma a kulturális kínálat összetétele és összehangolása, koordinációja; továbbá a közösségi segítség koordinációját szintén tervezi a HACS a közeljövőben napirendre tűzni.

Olyan innovatív megoldásokban gondolkodunk, mint pl. közösségi információs felület, melyre mindenki közvetlen hozzáféréssel felviheti saját programját, annak legfőbb jellemzőit. Mindenképpen előremutató, innovatív pályázatokat várunk a támogatást igénylőktől: elsődleges szempont lesz a város teljes lakosságát bevonzó programok megvalósítása (pl. a szőnyi szüreti felvonulás kapcsolódjon össze a koppányonostorival).

Az egész CLLD programmal összhangban a stratégia is innovatívnak tekinthető abban az értelemben is, hogy olyan szereplőket vontunk be a tervezésbe és vonunk be a lebonyolításba, akik eddig nem vettek részt közösségfejlesztésben, nem érdeklődtek e terület iránt. Itt elsősorban az üzleti szférára gondolunk.

6.8. Kockázatelemzés

Az alábbi táblázat tartalmazza a projekt során potenciálisan felmerülő fő kockázatokat, ezek bekövetkezésének valószínűségét és hatását a projektre nézve (1-től 5-ig skálán értékelve ezeket), valamint a kockázat megelőzésére, illetve kezelésére vonatkozó tervezett lépéseket, intézkedéseket:

Kockázat	Hatása a projektre nézve	Bekövetkezés valószínűsége	Kockázatkezelési lépések, intézkedések
A HACS munkaszervezetének kompetenciái, humán kapacitása nem megfelelő a HKFS hatékony megvalósításához	5	2	Megelőzés: munkatársak alkalmazásakor a megfelelő tapasztalat, képzettség és szociális érzékenység kiemelt szempont; mérhető feladatok. Kockázatkezelés: új munkatársak felvétele (kompetenciák alapján külső szakértelem bevonása.)
Együttműködési nehézségek a tagok passzivitása miatt a HACS tagságon belül	5	4	Megelőzés: a HACS tagok önként jelentkeztek a feladatra, a helyi társadalom iránti elkötelezettségük kivételes. A HACS tagsága régóta fennálló szoros együttműködésekre épül, a készülő SZMSZ rögzíti a tagok feladatait, felelősségét, az együttműködés formáit és módjait. Kockázatkezelés: rendszeres egyeztetés és kommunikáció a tagokkal, szükség esetén a tagság módosítása.
Helyi szereplők, mint projektgazdák (pályázók) bevonásának nehézségei	5	2	Megelőzés: érintett szereplők bevonása a tervezési folyamatba, társadalmasítás Kockázatkezelés: folyamatos kapcsolat az érintett szereplőkkel, tudásmegosztás
Társadalmi elfogadottság, (támogatottság hiánya)	4	1	Megelőzés: valós helyi igényekre alapozott stratégiakészítés, HKFS társadalmasítása. Az évtizedek alatt felgyülemlett, a teljes közösség konszenzusát élvező fejlesztési irányok, a HKFS előkészítését szolgáló közösségi tervezési alkalmak és az azt követő interakciókból lesűrhető társadalmi attitűd valószínűtlenné teszi a kockázat bekövetkeztét. Kockázatkezelés: folyamatos nyilvánosság biztosítása a helyi közösség bevonásával és monitoring.
Egyes helyi fejlesztések megvalósításának (időbeli, műszaki, adminisztratív, stb.) nehézségei	5	3	Megelőzés: magas színvonalú pályázatok kiválasztása, megfelelő tapasztalatokkal és képességekkel bíró pályázók támogatása, városi animáció és projektfejlesztési tanácsadás Kockázatkezelés: megvalósítás folyamatos ellenőrzése, szakmai és technikai segítségnyújtás a kedvezményezetteknek
A támogatási felhívás lehetséges kedvezményezettjei nem rendelkeznek a megfelelő humán kapacitással a	5	4	Megelőzés: a munkaszervezet feladata, a pályázók segítése. Emellett a támogatást igénylők külső szakmai szakértői segítséget is igényelhetnek (ezek a belső költségvetési korláthatárok erejéig elszámolható költségek). Kockázatkezelés: a pályázatok iránt érdeklődőknek, majd a támogatást nyert

támogatási kérelem összeállításához, illetve a program lebonyolításához			projektgazdáknak folyamatos szakmai és technikai segítségnyújtás.
A beruházási költségek meghaladják a tervezett szintet	4	3	Megelőzés: reális pénzügyi terv készítése, tartalék beépítése Kockázatkezelés: költségek átcsoportosítása, szükség esetén új szolgáltatók kiválasztása és/vagy a műszaki tartalom módosítása.
Helyi érintett szereplők (projektgazdák) forráshiányos helyzete	3	3	Megelőzés: a helyi igényekhez és lehetőségekhez szabott projektméreték és beavatkozás-típusok meghatározása Kockázatkezelés: szakmai segítségnyújtás a finanszírozás-szervezéshez
Helyi fejlesztések pénzügyi fenntarthatóságának nehézségei (alacsony igény, bevételek)	4	2	Megelőzés: megalapozott, reális keresleti igényekkel alátámasztott pályázatok támogatása Kockázatkezelés: szakmai segítségnyújtás a kommunikációban, az üzemeltetéshez

Költségvetés-tervezet (adatok Ft-ban):

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	Összesen
Bér és járulék	0	0	6.413.000	7.695.000	7.926.000	2.966.000	25.000.000
Munkaszervezet anyag-és eszköz	0	0	1.015.000	0	0	0	1.015.000
HKFS elkészítése	254.000	0	0	0	0	0	254.000
Nyilvánosság biztosítása	0	0	64.000	145.000	0	0	209.000
Egyéb marketing és kommunikációs tevékenység, animációs költségek	0	0	1.100.000	2.000.000	422.000	0	3.522.000
Összesen:	254.000	0	8.592.000	9.840.000	8.348.000	2.966.000	30.000.000

7. Indikatív pénzügyi terv

A HKFS fejlesztési forrásfelhasználásának ütemezése (ezer Ft)

Ssz.	A műveletek megnevezése	2017	2018	2019	2020	2021	Összesen	%
1	Közösségi közművelődési szinterek, művelődési házak felújítása, bővítése	0	0	145.000	30.000	0	175.000	47,3
2	Közösség- és kultúra vezérelt helyi gazdaságfejlesztési kezdeményezések támogatása	0	0	6.000	20.000	0	26.000	7
3	Városi épített örökség megőrzése, kulturális és közösségi célú megújítása	0	0	50.000	11.667	0	61.667	16,6
4	Helyi (városrészi, szomszédsági) identitást erősítő tevékenységek: helytörténeti, honismereti, helyi örökség programok, valamint kulturális, közösségi programok szervezése, lebonyolítása, a szabadidő-eltöltés minőségének javítása	0	0	17.333	90.000	0	107.333	29,1
	Összesen	0	0	218.333	151.667	0	370.000	100

Ssz		Egyéb forrás					Összesen	%
	A műveletek megnevezése	2017	2018	2019	2020	2021		
	Összesen	0	0	0	0	0	0	-

	Fejlesztési források összesen	0	0	168.333	201.667	0	370.000	-
--	--------------------------------------	----------	----------	----------------	----------------	----------	----------------	----------

A HACS működési és animációs forrásfelhasználásának ütemezése (ezer Ft)

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	Összesen
Működési költségek	254	0	7.492	7.840	7.926	2.966	26.224
Animációs költségek	0	0	1.100	2.000	422	0	3.522
Összesen	254	0	8.592	9.840	8.348	2.966	30.000

Az animációs költségek jelentős része a helyi közösségi alapú fejlesztésbe történő bevonást, a kezdeményezés fenntarthatóságának alapját jelentő intenzív helyi érintetti részvételt segíti elő.

A HKFS teljes költségvetése

A KHK – figyelembe véve a település méretét és adottságait – jelenleg nem tervezi további források bevonását.